

§ 1 Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade
att *Helena Gellerman* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i Nordiska rådets svenska delegation och
att *Malin Danielsson* (L) avsagt sig uppdraget som suppleant i riksdagens råd för Riksrevisionen.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Liberalernas partigrupp anmält *Helena Gellerman* som ledamot i Nordiska rådets svenska delegation, *Camilla Mårtensen* som suppleant i Nordiska rådets svenska delegation och *Mauricio Rojas* som suppleant i riksdagens råd för Riksrevisionen.

Andre vice talmannen förklarade valda till

ledamot i Nordiska rådets svenska delegation
Helena Gellerman (L)

suppleant i Nordiska rådets svenska delegation
Camilla Mårtensen (L)

suppleant i riksdagens råd för Riksrevisionen
Mauricio Rojas (L)

§ 3 Meddelande om återrapportering från extra möte i Europeiska rådet

Andre vice talmannen meddelade att *tisdagen den 11 mars kl. 13.00* skulle återrapportering från extra möte i Europeiska rådet den 6 mars äga rum.

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2024/25:422

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:422 Vräkningar av hushåll med barn
av Ingela Nylund Watz (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 8 april 2025.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 26 februari 2025

Socialdepartementet

Anna Tenje (M)

Enligt uppdrag

Torbjörn Almerheim

Tf. expeditionschef

Interpellation 2024/25:432

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:432 Vräkningar av ekonomiska skäl i Stockholmsregionen

av Mathias Tegnér (S)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 8 april 2025.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 26 februari 2025

Socialdepartementet

Anna Tenje (M)

Enligt uppdrag

Torbjörn Almerheim

Tf. expeditionschef

Interpellation 2024/25:442

Till riksdagen

Interpellation 2024/25:442 Arbetsmiljön i äldreomsorgen
av Nadja Awad (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 18 mars 2025.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 26 februari 2025

Socialdepartementet

Anna Tenje (M)

Enligt uppdrag

Torbjörn Almerheim

Tf. expeditionschef

Följande dokument hänvisades till utskott:

Redogörelser

2024/25:RJ1 till utbildningsutskottet

2024/25:RS2 till utrikesutskottet

EU-dokument

COM(2025) 45 till utrikesutskottet

§ 6 Riksrevisionens rapport om statens tillsyn för att motverka penningtvätt

*Riksrevisionens
rapport om statens
tillsyn för att mot-
verka penningtvätt*

Finansutskottets betänkande 2024/25:FiU16

Riksrevisionens rapport om statens tillsyn för att motverka penningtvätt

(skr. 2024/25:52)

föredrogs.

Anf. 1 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Jag vill inleda med att förklara för folk vad detta egentligen handlar om. I Sverige har vi en riksrevision som granskar olika delar av den statliga förvaltningen och våra myndigheter. När den har gjort sin granskning görs en granskningsrapport, och denna granskningsrapport får sedan regeringen möjlighet att yttra sig om och säga hur man ser på kritiken och iakttagelserna från Riksrevisionen.

Som ordförande för riksdagens råd för Riksrevisionen tycker jag att en oerhört viktig del av vår förvaltning är just att Riksrevisionen lämnar denna rapport och riktar kritik mot sådant den tycker inte fungerar och ger konstruktiva förslag på förbättringar.

I dag ska vi alltså debattera en sådan rapport från Riksrevisionen, och den här gången handlar det om hur staten arbetar för att motverka penningtvätt.

Kampen mot den ekonomiska brottsligheten, gängkriminaliteten, terrorhoten och korruptionen är en av den moderatledda regeringens absolut viktigaste prioriteringar.

Det här var ett väldigt eftersatt område när vi tillträdde 2022, vilket Riksrevisionens granskning bekräftar. Mycket inom detta politikområde borde ha gjorts tidigare – flera mandatperioder tillbaka.

Brottslighet i vilken det finansiella systemet utnyttjas eller missbrukas för kriminell verksamhet hänger inte sällan ihop med annan kriminalitet. Åtgärder mot penningtvätt är centralt för att strypa den kriminella ekonomin.

I Riksrevisionens rapport framförs ett antal förslag till åtgärder. I regeringens skrivelse konstaterar regeringen att man i allt väsentligt delar Riksrevisionens bedömningar, och sedan räknas ett antal åtgärder upp som gjorts sedan regeringen tillträdde hösten 2022.

Bland de åtgärder som tas upp i regeringens skrivelse kan man nämna några. Det konstateras bland annat att väldigt många olika aktörer arbetar mot penningtvätt. Regeringen vill försöka samordna dessa åtgärder på ett bättre sätt. Det görs genom en särskild ledning inom Regeringskansliet.

Man har därtill gett Finansinspektionen i uppdrag att utveckla penningtvättstillsynen, och man inför skärpta krav på valutaväxlare och skärper tillsynen av sådana.

Regeringen har i regleringsbrevet gett ett särskilt uppdrag till Bolagsverket att föreslå åtgärder för att förebygga brott och motverka att felaktiga uppgifter registreras i deras register.

Dessutom är en ny förordning på väg fram för att ge Polismyndigheten i uppdrag att samordna praktiska åtgärder mot penningtvätt så att man kan samordna olika myndigheter i arbetet. Det gäller både penningtvätt och finansiering av terrorism.

Vidare tog riksdagen i går beslut om att göra ett antal myndigheter samt kommuner, regioner och skolor skyldiga att både på begäran och på eget initiativ lämna uppgifter till Polismyndigheten och andra brottsbekämpande myndigheter. Dessutom bryts nu sekretesshindren mellan myndigheter för att effektivare bekämpa brott. Det här är inte specifikt riktat mot penningtvätt, men det kan ha betydelse i kampen mot denna brottslighet.

Med de åtgärder regeringen redovisar och de beslut som tagits anser man att man tillgodoser de rekommendationer som Riksrevisionen framför.

Fru talman! Socialdemokraternas motion känns lite yrvaken. I den konstateras att Riksrevisionen framför hård kritik mot regeringen. Det är helt korrekt, men det kanske bör påpekas att Riksrevisionens granskning i allt väsentligt avser den sista mandatperioden med socialdemokratisk regering. Granskningen rör perioden 2018 fram till 2022–2023. Den som står som första namn av dem som undertecknat motionen är Mikael Damberg, som var finansminister under delar av den period som granskats och som hade ansvar för dessa frågor. Före honom hette finansministern Magdalena Andersson. Man blir ju lite nyfiken på graden av självkritik som finns hos Socialdemokraterna, eftersom de nu tycker att man måste ta dessa frågor på stort allvar, vilket regeringen för övrigt gör.

Fru talman! Vi har nu äntligen en regering som på allvar vänder på alla stenar inom kriminalpolitiken och tar rader av beslut och tillför resurser för att vända detta. Vi fattar nästan varje vecka beslut i riksdagen med koppling till kriminalpolitiken, och mycket mer kommer. Det gäller åtgärder mot både penningtvätt och all annan typ av kriminalitet. Det är viktigt och nödvändigt för att skydda skattebetalarnas pengar och skapa trygghet i samhället.

Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på motionerna.
(Applåder)

Anf. 2 BJÖRN WIECHEL (S):

Fru talman! Det är svårt att veta exakt hur omfattande penningtvätten i Sverige är. Beräkningar finns, och de anger 100–150 miljarder kronor per år. Men mörkertalet är påfallande. Vi kan i alla fall konstatera att det är ett mycket stort samhällsproblem.

Penningtvätt utförs av kriminella så att deras brottsvinster kan användas i den reguljära ekonomin. Det är en integrerad del av den organiserade brottsligheten. Verksamheten är bred. Brottslingar driver företag som handlar med olagliga varor och tjänster. De myglar till sig kontrakt, bryter mot lagar och regler, dumpar löner och villkor, slår undan benen för seriösa företagare, utnyttjar anställda, profiterar på utsatta och bedriver män-

niskohandel. De använder hot, utpressning och våld. De sprider skräck, korrumpörer och parasiterar på samhället.

Fru talman! Vi socialdemokrater menar att man behöver se hela kedjan och angripa alla dess delar. Den grova organiserade brottsligheten måste mötas med skärpta straff, polisiära insatser och nya metoder. Under vår tid i regeringsställning inledde vi en stor offensiv på området.

Vi måste dock också se till dess grogrund. Vi måste bekämpa laglösheten bland delar av näringslivet, hindra att nya rekryteras och dras in, värna människors villkor och öka tryggheten i vardagen.

Likasa är det avgörande att vi kommer åt topparna, de längst upp i hierarkin, som drar in de stora pengarna. Det är därför vi upprepade gånger har tagit upp behovet av att få en maffialagstiftning på plats. Det kommer vi att fortsätta ta upp, för en sådan behövs. Det krävs att vi stoppar kriminaliteten hela vägen.

Fru talman! Arbetet mot penningtvätt är en del i detta. Därför är det både välkommet och viktigt att Riksrevisionen nu har granskat regeringens insatser för tillsyn på området. Granskningen är ett verktyg för oss i politiken för att utvärdera och förbättra, vilket ledamoten Ericson också beskrev i sitt anförande.

I sin granskning kommer Riksrevisionen med kritik mot regeringen, bitvis svidande och graverande kritik. Riksrevisionen skriver bland annat att regeringens styrning av systemet för penningtvättsinsyn är svag. Regeringen har inte tagit fram någon samlad strategi eller något mål för tillsynen. Regeringen utövar ingen tydlig styrning av myndigheternas penningtvättstillsyn. Regeringen saknar en systematisk och samlad uppföljning av statens penningtvättstillsyn.

Detta måste förstås tas på allvar. Regeringen skriver också ett svar där man redovisar åtgärder med anledning av kritiken. Och det är väl inte fel på åtgärderna i sig, men vad som skapar brydsamhet är proportionerna på åtgärderna, i förhållande till både den kritik som Riksrevisionen kommer med och hur stort detta samhällsproblem är. Det här kräver fler, vittgående insatser. Och det påkallar inte minst, vilket är viktigt, att politiken har en attityd som är framåtlutad och initiativrik.

Socialdemokraterna har därför en motion till följd av detta, med flera nya förslag och krav på förbättringar.

För det första handlar det om att regeringen ska genomföra de förslag som Riksrevisionen har presenterat när det gäller Regeringskansliets arbete och att regeringen ska se över sin styrning av relevanta myndigheter som bekämpar penningtvätt, som Bolagsverket, Finansinspektionen och länsstyrelserna.

Vidare bör regeringen göra en översyn av de branscher där ekonomisk brottslighet och penningtvätt är särskilt framträdande.

Dessutom vill vi att regeringen gör en utvärdering av sitt arbete med penningtvätt och återkommer till riksdagen med en presentation. Det är nödvändigt med helhetsanalys och förbättringsarbete.

Utöver detta har vi en rad förslag på ytterligare åtgärder. Vi vill återinföra revisionsplikten för fler aktiebolag, ställa högre krav på personlig inställelse, höja kravet på minsta aktiekapital och se över om fler brott ska leda till näringsförbud. Vi presenterar ett batteri med saker som kan ta penningtvättsbekämpningen vidare – nya tag och större grepp.

Fru talman! Arbetet med att bekämpa penningtvätt är en viktig del i kampen mot den organiserade brottsligheten. Det kräver att vi jagar på, hela tiden, för att lyckas överlista de kriminella – för att vi ska ha ett välmående, öppet, fritt och rättvist samhälle.

Jag ställer mig därmed bakom Socialdemokraternas motion och yrkar bifall till vår reservation 1.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 11.)

§ 7 Riksrevisionens rapport om fastställande av identitet vid statliga myndigheter

Skatteutskottets betänkande 2024/25:SkU10

Riksrevisionens rapport om fastställande av identitet vid statliga myndigheter (skr. 2024/25:56)
föredrogs.

Anf. 3 KALLE OLSSON (S):

Fru talman! Sverige befinner sig i en utmanande tid. Sedan flera år lever vi med en förhöjd terrorhotnivå. Samtidigt rasar kriget i Ukraina vidare. Vi vet att Ryssland och andra länder bedriver olovlig underrättelseverksamhet riktad mot Sverige, här i Sverige. Det är terrorhot, underrättelsehot, hot från kriminella grupper och, ovanpå det, omfattande problem med välfärdsfusk – alltså att personer på olika sätt, till exempel genom id-stölder, tillskansar sig förmåner som de inte har rätt till.

Sällan, fru talman, har väl alltså behovet av att våra myndigheter har koll på vilka som kommer till Sverige varit större. En korrekt folkbokföring är avgörande för att motverka och försvåra för individer och nätverk med onda uppsåt. Det måste också anses vara av allmän vikt att de uppgifter som förs in i folkbokföringen faktiskt speglar befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden. Det populära uttrycket ordning och reda börjar ofta med korrekt folkbokföring.

I den granskningsrapport från Riksrevisionen som är föremål för denna debatt har en rad brister upptäckts i myndigheternas arbete med att fastställa identitet på personer som kommer till Sverige. Tiden medger inte att jag går igenom all kritik, men ett genomgående tema eller problem är stuprören i statsförvaltningen – svårigheter att få myndigheter att jobba effektivt tillsammans – liksom frågetecken kring regeringens förmåga att styra och leda.

Många myndigheter är inblandade i arbetet med att fastställa identiteter. Man har delvis olika roller och uppgifter och varierande, på sina håll bristande, kompetens. Därtill lämnar regelverket, inte minst gällande informationsdelning mellan myndigheter, en hel del i övrigt att önska.

För en regering som har gjort inre och yttre säkerhet till sin prioriterade fråga är denna rapport besvärande. En förutsättning för inre och yttre säkerhet är att vi vet vilka som kommer hit, men så är det alltså inte alltid. Riksrevisionen berättar till exempel om hur tredjelandsmedborgare folkbokförts i Sverige som EES-medborgare, med id-handlingar som enligt

polisen är uppenbart falska. Det har i flera fall handlat om grovt kriminella personer.

”Sverige har i hög grad tappat kontrollen över befolkningen. Vi har ett skuggsamhälle som vi inte känner till omfattningen på.” Det sa Jimmie Åkesson uppfordrande häromåret. Man frågar sig, fru talman: Vad hände sedan?

Det finns flera iakttagelser i Riksrevisionens rapport som sticker ut. Man vittnar till exempel inom polisen om stora problem att ens få tag på rätt person på Skatteverket för att föra en dialog kring misstänkta falska identiteter. Man undrar återigen, fru talman: Har Tidöregeringen inte kommit längre än så?

Det måste också anses otillfredsställande att handläggare vid de statliga servicekontoren, som har en nyckelroll i att rent praktiskt kontrollera identiteter, inte känt till riktlinjerna för hur den visuella kontrollen av id-handlingar ska gå till. På vissa servicekontor görs regelmässigt fördjupade kontroller, på andra bara i undantagsfall. Vi talar alltså om viktig myndighetsutövning som sköts lite hipp som happ.

Ytterst är det förstås regeringen som bär ansvaret för att arbetet vid myndigheterna fungerar. Ännu mer är det regeringens ansvar att säkerställa att vi har en effektiv myndighetssamverkan. Här finns det som sagt påtagliga problem, enligt Riksrevisionen.

Polisen och Migrationsverket har bristande tillgång till identitetshandlingar hos Skatteverket. Skatteverket, å sin sida, tycker att det är svårt att ta del av vissa av Migrationsverkets uppgifter. Och Migrationsverket har behov av att polisen gör mer för att omhänderta id-handlingar från asylsökande. Försäkringskassan saknar information om status för samordningsnumren hos Skatteverket. Det är inte direkt någon förtroendeingivande bild som målas upp.

Det finns nog inte *en* lag eller budgetsatsning som löser alla dessa problem. Däremot borde det finnas en regering som ser till att få ordning på statsförvaltningen.

Nu kan vi kanske hoppas att det börjar röra på sig lite grann i denna fråga. Riksrevisionens rapport kom i fjol somras. I december kom till slut ett regeringsuppdrag till de myndigheter som är föremål för granskningen att utveckla samarbetet och stärka statens samlade kompetens när det gäller id-frågor – alltså precis det som Riksrevisionen efterfrågar. Gott så!

Som opposition kommer vi nu att följa detta arbete noga. Vi kommer att återkomma med frågor om hur det går och om klyftan mellan valrörelsens febriga utspel om ordning och reda vid gränsen, folkräkning och allt vad det var och den verklighet som beskrivs i Riksrevisionens rapport.

Det är alldeles uppenbart att vi som samhälle måste höja oss flera snäpp för att få bättre koll på vilka som kommer till vårt land. Den nivå som redovisas i Riksrevisionens granskning är långt ifrån godkänd.
(Applåder)

Anf. 4 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik:

Fru talman! Jag blev lite nyfiken när ledamoten Olsson tog upp Statens servicecenter. Det kom ju till under den socialdemokratiska regeringen. Det var lite av ett paradnummer att man skulle rulla ut fina, fantastiska medborgarnära tjänster. Det gjordes också i en ganska hög hastighet.

Prot. 2024/25:78
27 februari

*Riksrevisionens
rapport om fast-
ställande av identitet
vid statliga myndig-
heter*

Det finns ett talesätt att det är bättre att tänka efter före än efter. Hur tänkte egentligen Socialdemokraterna och den förra regeringen när man lade ut något så centralt som en stor del av identitetsgranskningen i folkbokföringen på en helt nystartad myndighet? Det har ju påverkat och påverkar hela kvaliteten i folkbokföringen. Hur tänkte ni egentligen?

Anf. 5 KALLE OLSSON (S) replik:

Fru talman! Det har nu alltså gått två år och fyra månader sedan den nuvarande regeringen tog över ansvaret att leda det här landet. Vi har kommit mer än halvvägs in i mandatperioden. Det börjar kanske bli lite tjatigt att hela tiden fråga vad Socialdemokraterna gjorde på sin tid. Frågan är väl snarare: Vad gör den här regeringen i dag, i går och i morgon?

Hur vore det om Moderaterna i stället för att gå fram med storslagna men vid närmare granskning totalt ihålliga förslag om exempelvis folkräkning såg till att få lite ordning och reda i den statsförvaltning som man nu har att sköta? Regeringsformen är tydlig: Det är regeringen som styr riket, det är inte oppositionen. Det är regeringen som har att svara inför riksdagen för hur arbetet i staten fungerar eller inte fungerar.

Jag tycker naturligtvis att de iakttagelser som Riksrevisionen har gjort är viktiga, inte minst när det gäller bristerna på servicekontoren. Jag tycker att det är anmärkningsvärt att det har tagit så lång tid för regeringen att komma till skott med att åtgärda de bristerna.

Anf. 6 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik:

Fru talman! Det var ju inte direkt något duktat bord som vi tog över när det gäller Statens servicecenter och framför allt inte när det gäller folkbokföringen. Det har framgått med all tydlighet när vi har gjort studiebesök på Skatteverket att ordning och reda och kvalitet i folkbokföringen inte var något som prioriterades av den förra regeringen.

Jag blev ändå lite nyfiken när det gäller detta med Statens servicecenter. Det var en väldigt upphaussad och stor reform, och det skulle vara en framgångsrik reform där vi skulle komma närmare medborgarna. Jag fick inget svar på hur man tänkte kring folkbokföringen och identitetsfrågorna när man lade ut den verksamheten på Statens servicecenter. Det som hände var att man sa: Ni kan göra lite som ni själva vill – det är inte så viktigt. Det är därför vi har hamnat i den situation där vi är i dag.

Jag ska återkomma i mitt anförande sedan och berätta om alla förträffliga saker som regeringen gör just nu. Men jag tror ändå ganska mycket på principen att det är bra att tänka efter före. Det är också bra att titta historiskt och se på vad som faktiskt har hänt.

Jag kan konstatera att reformen inte var genomtänkt. Det får vi lida för nu, och vi kommer säkert att ha en del problem framöver tills vi har kommit till rätta med det.

Anf. 7 KALLE OLSSON (S) replik:

Fru talman! Man ska tänka efter före och inte efter, säger ledamoten. Hur var det med löftet i valrörelsen om en stor folkräkning i Sverige? Det var ju det som skulle lösa problemen. En total folkräkning var det frågan om, den första i sitt slag sedan 1990. Det var Moderaternas och Sverigedemokraternas löfte till svenska folket.

Man ska tänka efter före och inte efter. Nu står vi här två och ett halvt år senare. Det har inte skett någon stor folkräkning. Som jag försökte påpeka i mitt anförande har vi fortfarande stora brister i folkbokföringsarbetet och möjligheten att ha kontroll på dem som kommer till vårt land. Nu är det Moderaterna som bär ansvaret för detta.

Varför blev det ingen folkräkning? Varför är det fortfarande så att en polis inte kan få tag på rätt person på Skatteverket för att kontrollera en misstänkt falsk identitet? Den höga svansföringen hos Moderaterna och Sverigedemokraterna i valrörelsen, vad hände med den? Nu ser vi att vi inte ens har styrning i staten på ett tillfredsställande sätt.

Jag ser att det har funnits brister hos Statens servicecenter. Jag ser att det finns brister hos Skatteverket, Migrationsverket, Försäkringskassan och så vidare. Nu ligger bollen hos regeringen att ta tag i de problemen. Se till att göra det!
(Applåder)

Anf. 8 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Riksrevisionens granskning har återigen riktat strålkastarljuset mot en mycket kritisk aspekt av vår nationella säkerhet, nämligen identitetshandlingen när det gäller personer som anländer till Sverige från andra länder.

Rapporten visar tydligt på flera betydande brister hos våra statliga myndigheter, inklusive kompetensbrister, otillräcklig teknisk utrustning och otillräckligt digitalt systemstöd samt ineffektivt informationsutbyte. Utöver detta påpekas att nuvarande nationella lagstiftning inte ger möjlighet att på ett robust sätt hantera och lagra biometrisk information, vilket är avgörande för att säkerställa att individer inte kan förekomma under andra identiteter.

Fru talman! Konsekvenserna av dessa brister kan orsaka enorma problem för vårt samhälle. En oförmåga att fastställa identiteten hos individer kan leda till att personer med oklara avsikter släpps in i vårt samhälle, vilket i sin tur kan öka risken för brott, bedrägerier och i värsta fall terroristaktiviteter. Inte minst under åren med enormt migrationstryck till Sverige, i synnerhet från konfliktvärldar långt ifrån vårt land, har vi tydligt sett vad detta kan föra med sig.

När vi inte kan säkerställa att de som kommer till Sverige verkligen är de personer de utger sig för att vara underminerar vi inte bara vår nationella säkerhet utan också medborgarnas trygghet och givetvis också tilliten till vårt system såväl från våra egna invånare som från medborgare i andra länder. Således skadar det också Sverige bilden.

Regeringen har nu uppmärksammat dessa problem och har därför initierat ett utrednings- och lagstiftningsarbete, vilket vi alla bör välkomna. De uppdrag som regeringen nu fördelar till olika myndigheter syftar till att stärka övergripande samarbete, sprida kompetens och utveckla operativt samarbete för att motverka identitetsmissbruk. Arbetet är avgörande för att säkerställa en effektiv och sammanhållen identitetsförvaltning.

Fru talman! Det borde inte komma som någon överraskning att detta är ett högt prioriterat område för oss i Sverigedemokraterna. Vi ser det som vår skyldighet att driva på för effektiva och säkra rutiner för identifieringsverifiering. Det är inte bara en fråga om administration – det handlar om att skydda våra medborgare och bevara den svenska välfärden.

Det är därför med oro som vi har noterat att det under åren med Socialdemokraterna vid makten var en ytterst minimal framgång på detta område trots att problemen varit kända sedan mycket länge.

I ljuset av denna passivitet är det därför paradoxalt att Socialdemokraterna nu uttrycker särskild oro över de betydande brister som Riksrevisionen har identifierat.

Deras yttrande, som understryker de allvarliga konsekvenserna av ineffektiv identitetshantering, kommer efter årtionden av bristande åtgärder. I det nuvarande omvärldsläget, med ökade terrorhot och militära hot, är just tillförlitliga identitetsrutiner avgörande.

Fru talman! Jag är ändå mycket positiv till det faktum att utskottet nu är enat i detta ärende och att vi kan sluta upp i att vi behöver förbättra detta arbete.

Regeringens ambition att rätta till dessa brister är ett betydande steg i rätt riktning, och vi är hängivna när det gäller att stödja alla insatser som leder till att våra säkerhetsmekanismer stärks och utvecklas.

Fru talman! Låt oss agera i enighet för att säkerställa att Sverige blir en trygg plats för alla!
(Applåder)

Anf. 9 FREDRIK AHLSTEDT (M):

Fru talman! I rapporten från Riksrevisionen kan man läsa att Riksrevisionen har granskat fastställande av identitet vid statliga myndigheter och regeringens styrning av myndigheternas arbete. Som flera har varit inne på är den övergripande slutsatsen att detta inte är tillräckligt effektivt och att regeringen bör göra mer.

Granskningen visar brister i de granskande myndigheternas kompetens. Det handlar om detta med teknisk utrustning och digitalt systemstöd. Vi har redan i debatten varit inne på att det saknas ett tillräckligt effektivt informationsutbyte mellan de olika myndigheterna. Man behöver också titta på det här med biometrisk information.

Fru talman! Jag tänkte att jag skulle peka på hur regeringen adresserar de olika förslag som finns i rapporten. Jag ska också nämna några av dem.

Det är självklart hur viktigt detta är. Vi behöver en sammanhållen identitetsförvaltning för att säkerställa att en identitet inte missbrukas eller används av kriminella. Svensk identitetsförvaltning ska vara tillförlitlig och solid, också över tid. Det går alltså inte bara att göra någon enskild åtgärd just nu, utan det måste vara åtgärder som verkar över lång tid.

I detta sammanhang behövs också en ökad användning av biometriska uppgifter. Det har flera olika utredningar pekat på.

Fru talman! Jag vill då påminna om att regeringen så sent som i oktober förra året beslutade om propositionen *Biometri i brottsbekämpningen*, som vi fattade beslut om i går. Detta kommer att vara en viktig del, kanske till och med en avgörande, i brottsbekämpningen framöver. Detta gäller även brott som är relaterade till identitet och identitetsstöld.

Vi moderater har länge drivit att vi behöver en striktare syn på folkbokföringen, vilket också har blivit fallet efter att vi fått en ny regering efter valet 2022.

Regeringen har också tillsatt en utredning som har till uppgift att se över om Skatteverket bör ges utökade befogenheter inom folkbokföringen och brottsbekämpningen. Utredningen ska analysera och ta ställning till

om Skatteverket ska få möjlighet att lagra och på annat sätt behandla ansiktsbilder och fingeravtryck och de biometrisk uppgifter som kan tas fram ur dessa i ärenden om folkbokföring och samordningsnummer.

Vi vet i dag – det har vi konstaterat – hur viktigt det är med ordning och reda i folkbokföringen, så det kan mycket väl vara befogat att Skatteverket får den här möjligheten. I detta sammanhang är det viktigt att staten tar ett stort ansvar för att själva grundregistreringen blir korrekt med en stark verifiering och att det är en av huvudmyndigheterna som har ansvaret för det. Regeringen avser även att låta en utredning titta närmare på detta område.

Fru talman! Folkbokföringsfrågorna är väldigt viktiga för alla myndigheter i Sverige, och de berör många. Blir det fel i folkbokföringen kan det skapa stora problem. Lägg därtill att det även kan utnyttjas för missbruk och brottslig verksamhet!

Regeringen har tagit flera initiativ och lagt fram flera förslag om en bättre och mer ordnad folkbokföring. Strikta regler har införts. Det är mer ordning och reda. Resurser har tillförts. Det är fokus på en ökad kvalitet i folkbokföringen. Jag kan kort och gott konstatera att regeringens åtgärder ger resultat, vilket också syns i den årliga redovisning som Skatteverket gör. Det ska särskilt noteras att arbetet med att avsluta och följa upp samordningsnummer har gett goda resultat.

I dag hanteras flera identitetsfrågor av Statens servicecenter och inte av de berörda myndigheterna själva. Detta innebär att vi behöver få till en gemensam samordning och kompetensutveckling mellan i första hand Migrationsverket, polisen och Skatteverket. Även ett sådant uppdrag har regeringen beslutat om. Man kan alltså konstatera att regeringen både tar initiativ och styr riket.

Men Skatteverket kan inte göra allt självt utan behöver hjälp av andra myndigheter om vi ska öka kvaliteten i folkbokföringen samt stävja fusk och missbruk och förhindra brott. Därför har regeringen beslutat att ge Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, CSN, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Transportstyrelsen i uppdrag att säkerställa att tillgänglig information från folkbokföringen och om samordningsnummer används i verksamheten för att bidra till korrekta beslut och utbetalningar.

Avslutningsvis vill jag påpeka att ett direkt samarbete, vilket ledamoten Olsson tidigare var inne på, mellan alla nivåer inom Migrationsverket, polisen och Skatteverket behövs för att förhindra identitetsmissbruk. Det räcker inte att det bara finns analyser. Det räcker inte att det bara sker utbyte på en viss nivå, utan alla nivåer i de berörda myndigheterna behöver dela information kring fel, misstänkt fusk med identiteter och vilka åtgärder som kan vidtas för att förhindra detta. Även här har regeringen gett ett uppdrag till de berörda myndigheterna.

Fru talman! Jag vill med detta konstatera att regeringen har en mycket hög ambitionsnivå på detta område och en mycket hög arbetstakt.

Fru talman! Jag vill härmed yrka bifall till utskottets förslag i betänkande SkU10.

(Applåder)

Prot. 2024/25:78
27 februari

*Riksrevisionens
rapport om fast-
ställande av identitet
vid statliga myndig-
heter*

Anf. 10 KALLE OLSSON (S) replik:

Fru talman! Fredrik Ahlstedt nämner ett antal initiativ som regeringen har tagit. Det är initiativ som jag tror kommer att leda i rätt riktning. Det gäller inte minst det senaste uppdraget, före jul, till de berörda myndigheter som granskas i Riksrevisionens granskning om att inleda ett tätare och närmare samarbete i akt och mening att stärka den samlade statliga kompetensen kring id-frågor. Det är bra.

Fredrik Ahlstedt nämnde dock ingenting om detta med folkräkning. Jag återkommer till det. Det var ett storslaget löfte från Sverigedemokraterna och Moderaterna: en total folkräkning, en sådan folkräkning som genomfördes senast 1990, när man registrerade varenda kotte.

Vi har hört Jimmie Åkesson och Ulf Kristersson genom åren varna för att skuggsamhället breder ut sig och att vi inte längre har koll på vilka som kommer in i vårt land och vilka som befinner sig här.

Nu har det, som sagt, gått drygt två år – två år och fyra månader – av Tidöregeringens tid vid makten. Någon folkräkning har inte genomförts. Någon folkräkning har inte aviserats. När kommer den här folkräkningen? Kommer det en folkräkning, Fredrik Ahlstedt?

Anf. 11 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik:

Fru talman! Ledamoten Olsson undrar om folkräkningen. Man kan inte tro det, fru talman, men jag var faktiskt med 1990. Jag fyllde i den där blanketten, FoB 90.

Det var noggrant. Det var gula och blå fält, och ibland var det vita fält som man skulle kryssa i. Man skulle kryssa i om man hade hund, om man inte hade hund och så vidare. Om jag kommer ihåg rätt var det sex sidor, med en perforerad remsa som man öppnade kuvertet med. Det var säkert bra och nyttigt och fungerade väl på den tiden. Men när vi pratar om folkräkning har det faktiskt hänt någonting sedan 1990. Alla de här systemen är numera digitaliserade.

Skatteverket har numera en väldigt hög ambition när det gäller folkräkningen, inte minst när det gäller dess kvalitet. Skatteverket genomför folkräkningar varje dag, varje timme och varje minut, för detta är som sagt numera digitala system. Komplementet till de digitala systemen är hembesök. Det har vi sett och fått en redogörelse för när vi har varit och besökt Skatteverket. Man väljer ut de delar i folkbokföringen som inte har tillräckligt hög kvalitet när det gäller den digitala folkräkningen eller de delar som man vill titta särskilt på. Det sker alltså en folkräkning varje dag, varje timme och varje minut.

Detta kan man också läsa i årsredovisningen, som jag tog upp i mitt anförande. Där kan man se hur de olika förändringarna har skett i folkbokföringen. Det gäller till exempel hur vi har fasat ut en stor mängd samordningsnummer, hur man har säkerställt felaktiga folkbokföringsadresser och hur man har ökat kvaliteten i folkräkningen.

Anf. 12 KALLE OLSSON (S) replik:

Fru talman! Tack, ledamoten, för svaret!

Jag ska citera Gunnar Andersson, professor i demografi: ”Det är ingen folkräkning även om man kallar det för det. Möjligen kan man säga att det är en uppsträckning av systemet med folkbokföringen. Och ett försök hitta

personer som inte ingår i den folkbokförda befolkningen genom stickprovskontroller här och där.”

Stickprovskontroller här och där – det är en ganska stor diskrepans mellan det och delningsbilderna i valrörelsen 2022. Jag tror att det skulle vara bra, fru talman, om Moderaterna och Sverigedemokraterna reflekterade över detta, inte minst inför den kommande valrörelsen. Finns det kanske ett värde i att skruva ned volymen lite grann på sociala medier och snarare fokusera på åtgärder som gör skillnad här och nu? Det är inte alltid åtgärder som är särskilt sexiga eller som gör sig bra på sociala medier, men det är sådant som gör skillnad i verkligheten. Jag hoppas att det kan bli en lärdom.

Det här är ingen folkräkning. Det kanske fanns en del väljare som gick på löftet om att det skulle bli en folkräkning i Sverige. Tandborstarna skulle räknas. Nu visar det sig att det blev några stickprovskontroller i utsatta områden. Det är ett löftessvek, och det ska väljarna vara medvetna om.

Anf. 13 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik:

Fru talman! Min erfarenhet är, som jag sa till ledamoten Olsson, att jag var med 1990 när blanketten kom ut.

De väljare som jag representerar och jag tror också de väljare som ledamoten Olsson representerar tycker nog att effektivitet är en ganska viktig sak. Hur kan vi på bästa och mest effektiva sätt genomföra saker för att uppnå resultat?

I årsredovisningen från Skatteverket är det uppenbart att de insatser och åtgärder som regeringen har beslutat om och som Skatteverket verkställer ger resultat. Jag tror att det är det väljarna vill ha. Jag tror att väljarna vill se en bättre ordning och reda i folkbokföringen så att vi vet vilka personer som finns i Sverige och vilka personer som inte finns i Sverige. Väljarna vill att vi kommer till rätta med missbruk och fusk i våra välfärds-system.

En modern folkräkning som ger effektiva och bra resultat – jag tror att det är det som är den viktiga frågan i detta. Det handlar inte om att skicka ut en blankett som den såg ut 1990.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut fattades under § 11.)

§ 8 Idrott och friluftsliv

Prot. 2024/25:78
27 februari

*Riksrevisionens
rapport om fast-
ställande av identitet
vid statliga myndig-
heter*

Idrott och friluftsliv

Kulturutskottets betänkande 2024/25:KrU3

Idrott och friluftsliv

föredrogs.

Anf. 14 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M):

Fru talman! Jag är alldeles nyss hemkommen från Vasaloppets vintervecka. Vasaloppet är världens äldsta och största långlopp på skidor. Den första tävlingen ägde rum år 1922, och då deltog 119 manliga skidlöpare.

Förra året firade loppet 100 år, och i dag är det inga 119 utan 15 000, både kvinnor och män, som kör de nio klassiska milen mellan Sälen och Mora.

I helgen kunde jag själv tillsammans med andra åkare på en 30, 45 eller 90 kilometer lång bana uppleva den pirriga stämningen före loppet. Vi stackade oss fram i uppførsbackarna och hukade oss i nedførsbackarna för att till slut, med stor lättnad och stolthet, äntligen få ta emot den välförtjänta medaljen vid målgången i Mora.

Längs vägen hejades vi fram av peppande publik, föräldrar, syskon, grannar, äkta makar och vänner. På plats hade jag också glädjen att få se och uppleva de pigga och pirriga tonåringar som förberedde sig för Ungdomsvasan. Några gjorde sitt allra första skidlopp den dagen. Jag såg också veteraner som genomförde sitt lopp för kanske 40:e gången, med lika stort engagemang i år som alla tidigare år. Vilka förebilder dessa veteraner är för oss alla!

Idrotten spelar en otroligt stor roll för folkhälsan men också för gemenskapen och inspirationen. Kan hon så kan jag! Eller: Ska vi göra det tillsammans?

Fru talman! Jag har haft förmånen att växa upp i Skåne. Där är avståndet små och engagemanget för idrott och friluftsliv stort. Det stora utbudet av aktiviteter ger många valmöjligheter för barn och unga. Våra föreningar har också kunnat karva fram elitidrottare, som är ansikten utåt för hela Sverige. Tillåt mig nämna några: Ludvig Åberg i golf, Peder Fredricson i ridsport eller varför inte Truls Möregårdh i pingis. I Lund är handboll stort. I Svedala vill många spela tennis, och i Kävlinge står en ny simhall redo och färdig att användas till glädje för simklubben och medborgarna.

Men det är långtifrån alla regioner eller kommuner som har motsvarade utbud eller som investerar i dyra anläggningar och simhallar. Anläggningsfrågor är aktuella, har så varit i årtionden och är det även fortsatt. Under den förra regeringens tid gjordes mycket lite för att förbättra situationen.

Den nuvarande regeringen vill börja från början och ta nya grepp. Det är därför vi har gett Centrum för idrottsforskning uppdraget att göra en analys av tillgången till idrottsanläggningar med fokus på skolfastigheter. Låt oss börja där vi redan har en outnyttjad resurs!

Målet är att skapa större förståelse för och kunskap om tillgängligheten och möjligheten att nyttja de anläggningar som redan finns. I mitten av mars får vi ta del av vad utredningen har kommit fram till. Först när vi vet hur saker och ting ser ut kan vi tolka det och fatta kloka beslut om vad vi ska göra härnäst.

I höstas satsade regeringen 130 miljoner kronor extra för att öka tillgången till idrottsanläggningar runt om i landet. Med hjälp av dessa pengar har vi kunnat utöka stödet så att fler barn och unga har välkomnats in i idrottsgemenskapen.

Fru talman! Under den senaste tiden har många alarmerande och oroväckande rapporter kommit in om ökade kostnader för barn- och ungdomsidrott. För vårdnadshavare med idrottande barn och unga mellan 15 och 18 år har kostnaderna så mycket som fördubblats sedan 2003.

Det är många faktorer som gör att kostnaderna ökar, och vi känner alla till världsläget. Men det riskerar också att öka en redan ganska stor segregation mellan olika grupper när det kommer till just idrottande. Pengar är inte hela lösningen, men familjer som bor i socialt utsatta områden kan ha

svårt att prioritera barnens aktiviteter när terminsavgifterna ibland konkurrerar med matkasse eller elräkning.

Under den förra mandatperioden, med socialdemokratiskt styre, såg vi detta fortskrida. Gapet mellan dem som redan hade ett stort engagemang i sin idrottsförening och dem som stod utanför blev ännu större. Ett stort antal barn står fortfarande långt utanför. Men den moderatledda regeringen låter dem inte längre stå vid sidan om. Den moderatledda regeringen tycker att alla barns hälsa är viktig. Alla barns fritid behöver berikas. Det är därför satsningen på fritidskortet skräddarsys för att på riktigt göra skillnad där det behövs som mest.

Fru talman! I Sverige ser vi också stor skillnad mellan flickors och pojkars idrottande. Pojkar deltar i fritids- och föreningsaktiviteter i högre utsträckning än flickor, och skillnaden ökar med åldern. I endast 14 av 290 kommuner idrottar flickor mer än pojkar. Det motsvarar 5 procent av kommunerna.

Dagens barn och unga rör sig alarmerande lite. Vi kan bara ana vad brist på fysisk aktivitet får för konsekvenser på lång sikt. På kort sikt ser vi redan en del av effekterna i form av ökad psykisk ohälsa, sömnsvårigheter och ökade svårigheter att koncentrera sig i skolan. Det är viktigt att hela samhället hjälps åt för att fler, oavsett bakgrund, bostadsort och kön, hittar till och stannar kvar i föreningslivet.

Fru talman! Vi vet att personer med funktionsnedsättning möter hinder och utmaningar redan innan de kan påbörja sin parasportträning. Dessa hinder behöver vi alla hjälpas åt att minimera, för individens hälsas och välbefinnandes skull men också för alla de samhällsvinster som varje självständig och aktiv individ genererar. Därför behöver vi göra mer för att sprida kunskap, öka samarbetet och inspirera de parasportutövare som framgångsrikt visar vägen och visar att det går.

Fritidsbanken tilldelas medel om 10 miljoner kronor för att möjliggöra ett brett utbud av parasportutrustning. 1,8 miljoner artiklar lånades ut av Fritidsbanken bara förra året. Det var dubbelt så mycket som året före. Det visar på den stora efterfrågan på idrottsutrustning för alla barn och unga, också parasportutövare.

Fru talman! Kammaren har även att behandla frågor om matchfixning. Att stävja brott är ett av regeringens absolut mest prioriterade områden. Det gäller även inom idrott. Därför har vi vidtagit en rad åtgärder för att försvåra fusk och matchfixning vid spel och tävling. Som framgår av svaret vid Miljöpartiets yrkande har ett matchfixningsråd inrättats. Spelinspektionen, Regeringskansliet, polis, åklagare, spelbranschen och Riks-idrottsförbundet samverkar nu för att utbyta erfarenheter och förbättra samarbetet för att motverka just matchfixning.

Men matchfixning känner inga nationsgränser. Även om vi förbättrar samarbetet här i Sverige behöver vi blicka längre ut. Den moderatledda regeringen har beslutat att ansluta Sverige till Macolinkonventionen, något som den förra regeringen talade sig varm för men inte lyckades prestera eller få gjort på åtta år. Detta är en milstolpe i kampen mot den organiserade brottsligheten inom sport och spel.

Fru talman! Fritidsaktiviteter, även utan tävlingsmoment, fyller en viktig funktion för såväl barn som vuxna genom hela livet. Att ströva, vandra, paddla, jogga eller cykla i skog och mark bidrar till bättre hälsa och social

gemenskap. Det har en positiv, mätbar, påverkan på stress och bidrar till ökad kunskap om natur, miljö och vårt vackra land.

Det ökade anslaget till Friluftsorganisationerna har bidragit till att fler har hittat ut, hittat en mening och fått ny kraft. Naturen är en källa till välbefinnande och läkande. Det är därför jag gärna lyfter fram ledarledd barn- och ungdomsverksamhet utomhus men också projekt där friluftsliv på recept har gett fantastiska resultat. Moderaterna är mycket aktiva i friluftsförfrågor. Vi är övertygade om att friluftslivet spelar en viktig roll i ett aktivt men även balanserat liv.

Fru talman! Jag önskar att alla barn och unga nu, men också i framtiden, får växa upp i en trygg miljö med en aktiv fritid. Rörelse och fysiska lekar ska vara en självklar del av våra barns vardag. Idrotten ska vara ett medel för att utvecklas och bygga friska och starka fysiska kroppar. Föreningslivet bjuder in till äventyr, gemenskap och vänner – kanske för livet. Det handlar om ett Sverige som även i framtiden kan nå idrottsliga framgångar i världsklass. Heidi Andersson i armbrytning, Sarah Sjöström i simning, Anna Benson i parasportskytte och Alexander Isak i fotboll är bara några svenska framgångsrika idrottspersonligheter att inspireras av.

Jag företräder stolt en regering som har en tydlig idrottsprofil och en minister som ser vårt idrottsliga arv, som har stor potential även framåt. Men allt börjar med en inbjudan till idrott och rörelseglädje. Därmed vill jag yrka bifall till utskottets förslag till beslut.
(Applåder)

Anf. 15 MATS BERGLUND (MP) replik:

Fru talman! Tack, ledamoten Emma Ahlström Köster, för det stora engagemanget för idrottsfrågorna! Jag vet ju att Emma Ahlström Köster även driver riksdagens idrottsnätverk, frilufts-nätverk, parasportnätverk och så vidare. Det ska ledamoten ha en stor eloge för.

Engagemanget för idrotten gick inte att ta miste på när man hörde anförandet nyss. Jag tryckte på replikknappen sent, när det började handla om friluftsförfrågor. ”Moderaterna är mycket aktiva i friluftsförfrågor”, sa ledamoten.

Vi har en fantastisk natur i Sverige, och naturen är grunden för vårt friluftsliv och vårt starka engagemang för friluftslivet. Svenskarna är ett friluftssälskande folk men tyvärr fortfarande väldigt stillasittande. Vi har en allemansrätt som vi ska vara mycket måna om, och vi har fortfarande om inte orörd så i alla fall tillgänglig natur. Det finns kanotleder, det finns vandringsleder och allt sådant där som vi behöver vara rädda om. Men naturen är hotad och därmed också friluftslivet. Läget är, skulle jag säga, ganska akut. Friluftsorganisationerna varnar för det hela tiden nu.

Jag tycker att regeringen, som Emma Ahlström Köster representerar med sin partitillhörighet, borde reagera kraftfullare på varningssignalerna. Men det är ju tyvärr så att Tidöregeringen gör precis tvärtom.

Riksrevisionen kom helt nyligen med en rapport om förvaltningen av vår skyddade natur, som visar att det finns stora brister där. Tidöregeringen har dragit ned kraftigt på naturvårdsanslagen i budgetarna under hela mandatperioden. Skyddet av naturskogarna har minskat. Sedan kom förslaget om strandskyddet, som drar ned skyddet av hundratusentals vattendrag över hela Sverige. Så skyddar vi ju inte vår natur och vårt friluftsliv.

Anf. 16 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik:

Fru talman! Jag tackar ledamoten för frågan och kommentarerna. Vi delar engagemanget för friluftaktiviteter och att vara ute i naturen. Men vi representerar två olika partier med två olika ingångar till närmandet till naturen.

Den moderatledda regeringen tror att vi kan göra två saker samtidigt. Vi tror att man kan vara nära och vistas i naturen, bo och verka där, och samtidigt ta hand om den. Det är inte säkert att ledamoten och jag delar den bilden.

Ledamoten ska veta att vi absolut tror på kunskap i samband med att ny natur antas. Barnen behöver få lära sig hur man sköter allemansrätten och hur man städar, håller rent och vårdar. Det kan också handla om hur man ska klä sig och verka under olika årstider med respekt för djur och natur.

Att undanhålla en stor del av naturen, eller att inte vistas där alls, tror jag inte är lösningen. En ganska stor del av lösningen är kunskap om hur vi ska ta hand om och vårda miljön.

Det är tydligt – och jag tror att ledamoten känner till detta – att man får kärlek till naturen när man är i den. Om vi vill att fler ska vårda miljön och naturen behöver vi lära dem att hantera den och att vara i den.

Anf. 17 MATS BERGLUND (MP) replik:

Fru talman! Jag tackar Emma Ahlström Köster för svaret.

Som jag förstod ledamotens anförande är anledningen till att vi får dessa förslag, som jag skulle säga är ett dråpslag mot allemansrätten, att regeringen inte har varit ute i naturen. Jag pratar framför allt om förslaget om strandskydd. Tanken är att man ska dra tillbaka hela det lagliga skyddet för diken, åar, bäckar och små sjöar i hela Sverige. Det handlar om hundrausentals vattendrag. Kanske så mycket som en tiondel av Sveriges yta kommer att förlora sitt skydd. Där man tidigare kunde promenera längs en mindre sjö blir det nu fritt fram för markägare att sätta upp ett staket eller bygga en brygga. Så har det inte varit tidigare.

Man framhåller att detta på något sätt skulle vara någonting som framför allt gynnar landsbygden. Sanningen är dock att landsbygden har fördelen att ha den nära naturen.

Även den storstadsnära naturen kommer att drabbas ganska hårt av detta. Här i Stockholm var vi för ett tiotal år sedan väldigt överens över blockgränserna om att vi skulle öppna upp längs vattnet längs hela Södermalm och Kungsholmen. Nu kan man faktiskt promenera längs dessa två stora öar i Stockholm.

Så vill vi ju ha det. Det finns ett stort engagemang hos svenska folket, men det har regeringen fullständigt kört över. Man har i stället lyssnat på näringslivet, skulle jag vilja säga.

Jag menar inte att ledamoten ska svara på detaljfrågor som inte hör till utskottet, men hon får gärna svara på det som handlar om att man kör över friluftslivet.

Anf. 18 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik:

Fru talman! Ledamoten Berglund och jag delar som sagt engagemanget för de här frågorna, men vi ser helt olika på dem.

Jag uppfattar ledamoten Berglund som att skydd är lika med att vi inte är på en plats. Han beskriver en verklighet med orörd natur som vi per automatik kommer att förstöra när vi är där. Jag menar att skydd är mycket mer än att inte vara på en plats. Det är också att hantera platsen och att känna till den. Det kan även vara att vistas där och bidra på olika sätt.

Ledamoten Berglund säger att en stor del av befolkningen tycker att detta är katastrofalt, men det jag hör är snarare att människor känner att de vill nyttja vår natur mer och vistas i den, vårda den och ta hand om den. Då måste människor också få tillgång till den – givetvis på ett balanserat sätt.

I utredningar som vi inte behöver nämna vid namn här har det pratats om att man ska stänga av stora delar av norra Sverige. Detta skulle absolut kunna innebära att människor inte får vistas där. Det tycker jag inte är rätt väg att gå. Vi behöver i stället hitta en möjlighet för människor att nyttja naturen och att vara och bo i den. Detta ska dock ske under kontrollerade former samt med respekt för och kunskap om natur och miljö.
(Applåder)

Anf. 19 MATS BERGLUND (MP):

Fru talman! Den natur vi har i Sverige – våra skogar, sjöar, fjäll, skärgårds- och havsmiljöer, nationalparker, våtmarker, naturskyddade områden och så vidare – är en fantastisk resurs som vi självklart ska använda men också vara väldigt rädda om. Vi har en allemansrätt som ger oss stora friheter och stora möjligheter, men det är under ansvar. Vi har ett ansvar gentemot alla som använder sig av allemansrätten ute i skog och mark. Detta ansvar gäller också oss lagstiftare här i kammaren.

Vi behöver investera mer i skyddet av vår natur men också möjliggöra för fler att ta del av och komma ut i naturen. Vi har tyvärr besvärande naturklyftor, som det brukar kallas. Barn och unga med naturvana föräldrar samt personer som kommer från socioekonomiskt starka miljöer har betydligt större chans att komma ut i naturen och bli en del av det svenska friluftslivet än personer som kommer från andra villkor och förhållanden. Denna klyfta följer med upp i vuxenlivet och vidare till nästa generation. Det här behöver vi bryta – trösklarna behöver sänkas. Detta är i grunden en rättvisefråga; det är en fråga om jämlik folkhälsa.

I somras gjorde opinionsinstitutet Verian en opinionsundersökning om vilka insatser som skulle kunna få fler människor att röra på sig. Högst på listan hamnade satsningar på motionsspår, vandringsleder, friluftsområden och naturreservat, men också stöd till föreningar och stöd till barnfamiljer stod högt upp.

Detta har vi i Miljöpartiet tagit till oss i arbetet med våra budgetprioriteringar. Kommittén för främjande av ökad fysisk aktivitet, som vi i Miljöpartiet var med och tillsatte när vi satt i regering, menar att det behövs budgetförstärkningar för att den ledarleda verksamheten ska kunna nå ut till fler.

Vi vet att vi behöver fler ledare i det organiserade förenings- och friluftslivet. Ändå tvingas Friluftsfrämjandet varje år tacka nej till 2 000 personer som vill utbilda sig till ideella ledare. Vi behöver skjuta till ytterligare medel för att få bort detta problem.

Vi behöver rusta upp leder, naturområden och mycket annat. Framför allt behöver vi dock vårda våra naturområden – våra skogar, stränder och vatten – så att de är värda att vistas i.

Hur spännande är det när vandringsleden går över ständiga kalhyggen? Jag tänker på de stora lederna där jag bor, som Upplandsleden och Roslagsleden.

Hur kul är det när svampställen som kanske har vårdats i generationer försvinner för alltid i samband med en kalavverkning? När man tar bort alla träd i ett stort område bryter man det samband mellan träden och svamparna som kallas mykorrhiza. Detta gör att svamparna inte återhämtar sig; de kommer inte tillbaka.

Blir det inte, apropå det vi pratade om nyss, rätt trist när den gamla strandpromenaden plötsligt försvinner på grund av att någon väljer att bygga en privat brygga – kanske med ett staket – eller ett flerbostadshus när strandskyddet tas bort till halvårsskiftet?

Jag nämnde tidigare att hundratusentals vattendrag – kanske en tiondel av Sveriges yta – förlorar sitt skydd. Ett skydd är ju möjligheten att vara på en plats; det handlar inte om ett skydd mot att någon ska vara där.

Förra veckan stod jag i den här talarstolen och beskrev hur kulturarvet skövlas med de destruktiva kalavverkningsmetoder som används i dag. Detsamma gäller möjligheterna till rekreation och friluftsliv. Naturligtvis handlar det om att klara miljömålen och klimatmålen. Det handlar också om den biologiska mångfalden, den unika svenska naturen och det svenska friluftslivet. Det är detta som står på spel.

Fru talman! Vi debatterar också idrotten. Satsningar på idrotten ger, precis som satsningar på friluftslivet, stora vinster i form av hälsa och välmående samt ett hållbart och robust samhälle. Miljöpartiet vill se en jämställd och jämlik idrott där alla har möjlighet att delta. Det gäller såväl män som kvinnor, såväl flickor som pojkar och såväl unga som äldre. Det gäller oavsett vilket hem eller vilken bakgrund man kommer ifrån och vem man är.

Strax före jul deltog jag, precis som flera andra här inne, i Heja speciell-dagen. Jag måste säga att det var en fantastisk dag på många sätt. Det är en underbar satsning från Parasportförbundet som en inledning på en större satsning för att skapa förutsättningar för personer – inte minst unga – med intellektuell funktionsnedsättning att delta i idrott på rätt villkor. Detta behöver få fortsatt stöd också från politiken. Här tror jag att vi är relativt eniga.

Men vi behöver stärka föreningarna för att bredda rekryteringen på fler sätt än så. Fler från ekonomiskt svaga hem och föreningsovana hem behöver komma in i idrotten.

Som Emma Ahlström Köster nämnde i sitt anförande presenterade Riksidrottsförbundet i höstas en forskningsrapport om föräldrars kostnader för barns idrott, och den visade att på de 20 år som Riksidrottsförbundet har följt utvecklingen har föräldrars kostnader för att låta barn delta i föreningsidrotten fördubblats. I dag ligger prislappen på nära 10 000 kronor per barn och år. I enkätstudien i rapporten visade det sig att många föräldrar anser att det är en hög kostnad men att de får valuta för pengarna och trots allt väljer att prioritera denna utgift.

De socioekonomiska skillnaderna är dock tydliga, och kostnadsutvecklingen skapar åter klyftor då hushåll med lägre inkomster inte har

möjlighet att följa med när kostnaderna stiger. Det blir orättvist och skapar också hälsoklyftor. Denna ojämna fördelning förstärks också med växande krav på extra träningar och individuella träningspass med egna prislappar som drar upp kostnaderna ännu mer.

Riksidrottsförbundet ser med oro på utvecklingen och konstaterar: ”Det behövs en större samverkan mellan aktörer inom idrottsrörelsen, den kommersiella idrotten, kommuner och den statliga nivån för att långsiktigt hålla tillbaka ökningen av de här kostnaderna.”

Här behöver regeringen agera, men vi hörde Emma Ahlström Köster tidigare nämna regeringens i princip enda svar på detta så här långt: ett fritidskort. Rapportförfattarna skriver att det på kort sikt kan avhjälpa lite men att det på lång sikt krävs andra åtgärder.

Fru talman! Vi får nog möjlighet att debattera fritidskortet här i kammarkaren när regeringen kommer med ett skarpt förslag om det. Det är visserligen bra att regeringen adresserar problemen med såväl klyftor som breddad rekrytering, men Miljöpartiet menar att ett fritidskort är fel väg att gå. Systemet är ineffektivt, och det kan också skapa en del nya problem. Vi avvisar idén men inte pengarna. Vi budgeterar dem i stället på ett sätt som både vi och merparten av remissinstanserna anser är mer effektivt för att uppnå syftet att få fler unga att engagera sig på fritiden.

Fru talman! Kommittén för främjande av fysisk aktivitet, som jag nämnde tidigare, har konstaterat att vi behöver röra oss mer. Här ligger Sverige i Europabotten. Därför behövs en samlad nationell strategi för fysisk aktivitet och ett kompetenscentrum. Vi behöver göra en översyn av lagstiftning, ansvar och instruktioner till myndigheterna men också en sammanställning av vilka kostnader för samhället som stillasittande och bristande fysisk aktivitet leder till.

Här finns ett stort antal förslag som regeringen måste gå vidare med. Visst arbete har gjorts; till exempel har Socialstyrelsen fått ett uppdrag. Men jag ser gärna ytterligare engagemang i frågan. Folkhälsan är viktig. Jag ser gärna även en ambitiös satsning riktad mot äldre. Med åldern försvinner muskelmassa väldigt fort om man inte rör på sig och tränar. Här kan det behövas nya idéer, inte minst för bättre anpassade idrottsplatser och anläggningar.

Fru talman! För att fortsätta på det spåret vill Miljöpartiet se ett större engagemang från regeringen när det gäller just bristen på platser för idrott. Det behövs idrottsplaner, motionsspår, skejtboardramper med mera för spontanidrott men också anläggningar för organiserad idrott och elitidrott. Vi har en särskild post i vår budgetreservation för att stödja kommunerna i deras arbete med att skapa fler anläggningar.

Miljöpartiet vill också undersöka möjligheten att skapa en anläggningsfond. Det här är inget nytt; i Danmark har en sådan fond, Lokal- och anläggnings-fonden, LOA, funnits på plats länge. Det finns alltså mycket att gå på, och man behöver inte börja från början.

Ingen ska behöva nöja sig med skollokaler, utan det måste tas ett större grepp. Det finns förslag även i Sverige, men det händer tyvärr väldigt lite trots att behoven har ökat. Byggplaner stannar av och projekt läggs ned när kostnaderna ökar i och med inflation och lågkonjunktur. Detta behöver regeringen möta med en politik för att få till fler anläggningar så att vi får igång idrotten och får människor i hela Sverige i rörelse.

Fru talman! Jag har nämnt några av de förslag som Miljöpartiet har i sina motioner, och jag har bemött några av regeringens förslag. Men Miljöpartiet har fler förslag, bland annat om mer miljövänligt bränsle inom motorsporten, stärkt djurvelfärd inom till exempel hästsporten och hundsporten och bättre förutsättningar för elitidrottare.

Jag står bakom alla våra reservationer i betänkandet men yrkar bifall endast till reservation 18 om friluftspolitiken.

Anf. 20 ROLAND UTBULT (KD):

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Jag ska ägna hela mitt anförande åt en av de största reformerna på länge som syftar till att få barn och ungdomar i rörelse och stärka deras möjlighet till en meningsfull fritid. Det handlar om fritidskortet. Emma Ahlström Köster redogjorde utmärkt väl för de övriga förslag regeringen har kommit och kommer med.

Fritidskortet är flaggskeppet bland regeringens civilsamhällesreformer. Det riktar sig till barn mellan 8 och 16 år och ska användas för att betala ledarledda fritidsaktiviteter anordnade av godkända utförare. Syftet är att få in barn och unga från socioekonomiskt utsatta områden i föreningsaktiviteter, och därför kommer fritidskortet att finnas i två versioner: ett allmänt om 500 kronor per barn och år, och ett särskilt om 2 000 kronor.

Det handlar inte bara om aktivitet utan om att känna gemenskap och sammanhang. Att uppleva en känsla av sammanhang, bli sedd och få ett uppdrag ansåg den kände sociologen Aaron Antonovsky vara livets mening, mänskligt sett.

Fru talman! Det ska bli intressant att höra vad andra partier har att anföra mot att stödja barns ökade aktivitet och rörelse, kortare skärmtid, bättre sömn och meningsfulla gemenskap. Jag avundas inte dem som är emot fritidskortet när de ser hur denna kristdemokratiska baby tar sina första steg mot, vad jag tror, succé.

Fritidskortet är en av de mest granskade satsningarna. Från första början framfördes farhågor från bland andra olika partier om att systemet skulle kunna missbrukas och att pengar som skulle göra det möjligt för barn att spela badminton, trombon eller något annat i stället skulle hamna i de kriminella gängens fickor.

Det är inte konstigt att man ser risker framför sig med tanke på hur den organiserade brottsligheten har tillåtit breda ut sig i Sverige. Men mot just den bakgrunden har vi skapat en genomtänkt modell för att minimera denna risk. Alla föreningar och verksamheter där fritidskortet kan användas ska samlas i ett utförarregister, och för att ingå i detta register måste verksamheten som regel ha funnits i fem år. Undantagna är Riksidrottsförbundets föreningar.

Alla föreningar som ingår i utförarregistret behöver vara godkända mottagare av statligt stöd innan de kan komma i fråga. De har alltså genomgått en kontroll för att kunna göra det här.

Därutöver kommer Försäkringskassan att göra ytterligare riktade kontroller av de föreningar som finns utanför Riksidrottsförbundet och Kulturskolan. Då handlar det om att kontrollera att utförarna bedriver regelbunden ledarledd fritidsverksamhet, har goda rutiner för sin ekonomi, inte har skulder som förening och så vidare.

Kontrollerna stärks från och med nästa år tack vare att regeringen har infört ett nytt och skarpare demokrativillkor. Det nya villkoret arbetas nu in i alla bidragsförordningar som reglerar stöd till civilsamhället.

Det är också värt att påminna om att fritidskortet är att betrakta snarare som en rabattkupong som bara kan användas i ett enda syfte än som en pengamässig utbetalning, så som är fallet i andra stödsystem. Dessutom är summan för fritidskortet – 500 kronor respektive 2 000 kronor per år – betydligt lägre än andra stöd, vilket innebär mindre incitament för avancerade brottsupplägg.

Fru talman! Med de utmaningar vi har som land är det samtidigt inte ett alternativ att bara fortsätta som förut. Det finns alltför mycket av stillasittande och ensamhet bland våra barn och unga, det finns alltför många som hoppar av sin idrott när de märker att föräldrarnas ekonomi inte klarar av den och det finns grupper av barn som vi inte når med de arbetsätt och stöd som använts hittills. Fritidsaktiviteter ska inte avgöras av plånbokens storlek.

Hur når vi då fram till barnet? Fritidskortet riktas tydligt direkt mot barnet och familjen för att vi ska nå fler och det ska bli en tydlig avlastning för den privata ekonomin för barn i ekonomisk utsatthet. Samtidigt ska det bara kunna användas till fritidsaktiviteter.

Fritidskortet säkerställer att föräldrar inte behöver ligga ute med pengar och krångla med att lämna in kvitton i efterhand. Det skulle bli särskilt bekymmersamt för familjer som lever i en ekonomiskt svår situation. Något som vi har lärt oss från Norge är att det inte fungerade bra. Det krävs en betalfunktion som i stället fungerar som ett slags rabattkupong. Detta möjliggör ett differentierat fritidskort så att barn i utsatthet får ett större belopp än övriga.

Det behövs en app där man enkelt kan gå in och använda kortet för att betala olika aktiviteter. Ansökan och användande av kortet sker samtidigt med några enkla klick i appen.

Fru talman! Det jag sa om att det här är Kristdemokraternas baby bygger på en av grundpelarna i vår ideologi: omsorgen om den utsatte. Jag arbetade med hemlöshet under tio år i Räddningsmissionen i Göteborg innan jag kom till riksdagen 2010. Jag såg de fattiga som Moder Teresa kallade de fattigaste av de fattiga – de hemlösa. Där fanns också barn som vi såg levde i enorm utsatthet. Det här har för alltid satt sig i mitt inre.

Vi har en utbredd fattigdom i Sverige. För bara en vecka sedan talade jag med en man som var glad för fritidskortet. Han visste att summan var 2 000 kronor. Jag vet inte hur han hade fått reda på det – om det var genom att han hade lyssnat på oss här eller på annat sätt. Han var glad för att dessa pengar skulle göra det möjligt för hans barn, eller om det var hans barnbarn, att komma in i en aktivitet.

Kära ledamöter av Sveriges riksdag – folkets främsta företrädare! Ställ upp för barnen och för fritidskortet, som ger möjlighet till ett meningsfullt liv för många!

Till alla föräldrar till barn mellan 8 och 16 år: Från och med den 1 oktober är det tänkt att du som vårdnadshavare ska kunna börja ansöka i appen och använda fritidskortet. Välkommen att göra det!

(Applåder)

Anf. 21 AZADEH ROJHAN (S) replik:

Fru talman! Ledamoten Roland Utbult nämnde i sitt anförande att fritidskortet är ett segelskepp. Jag kan faktiskt inte undgå att ställa mig frågan hur seglingsdugligt skeppet egentligen är.

När vi tar del av Lagrådets yttrande ser vi att kritiken mot reformen är omfattande. Man går så långt att man till och med säger att det inte ens går att granska reformen därför att den har sådana brister. Då undrar jag, Roland Utbult: Hur ska vi i riksdagen kunna veta vad det är vi fattar beslut om när inte ens Lagrådet kan bilda sig en uppfattning om reformen och dess konsekvenser?

Anf. 22 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! När det gäller skeppet som seglar på havet vet jag inte om jag faktiskt sa så, men jag kan garantera ledamoten att om det är något jag kan så är det att befinna mig på havet. Där har jag vuxit upp, och jag hoppas att det är en liknelse som ändå kan säga något.

När det gäller Lagrådets yttrande ser jag på det så här: Det som ledamoten ser som skarp kritik som man inte kan komma förbi ser jag, med glädje, som en möjlighet att förbättra produkten.

Det finns två punkter som Lagrådet kritiserar. Den ena är namnet, fritidskortet, och den andra är att Lagrådet tycker att det hela är lite ospecifikt. Men detta betyder att man nu kan sätta igång. Nu kommer Forssmed och gänget att fixa till de saker som är lite ospecifika, och jag ser med glädje fram emot att de ska ta sig an detta.

Jag tycker att det är bra att Lagrådet kommer med sin kritik, för då finns verkligen en möjlighet att förbättra saker. Det kanske var rena turen att de hittade vissa delar, om det nu fanns svagheter, för dem skulle vi få problem med längre fram. Det finns alltså en stor möjlighet här, och jag ser det som positivt att de pekade på vissa saker.

Fritidskortet är namnet på produkten. Även om det inte är ett speciellt kort är det i alla fall det namn på produkten som vi använder.

Anf. 23 AZADEH ROJHAN (S) replik:

Fru talman! Vi kan fortsätta med båttermen! Den här reformen ska sjösättas till hösten. Men som vi kan se verkar hushållens ekonomiska problem tyvärr inte gå åt rätt håll. Vi ser att de ekonomiska problem som hushållen i Sverige har i dag inte förbättras utan på många sätt försvåras. Många har svårt att få ekonomin att gå ihop.

Roland Utbult och andra representanter för regeringspartierna har lyft fram fritidskortet som ett sätt att bemöta det här problemet och möjliggöra för fler barn och unga att idrotta trots den ansträngda ekonomin. Men frågan är: Om den här problematiken fortsätter, hur menar man att fritidskortet – med den summa som är satt i dag – faktiskt ska kunna hjälpa på något sätt och bemöta den här fördjupade problematiken? Är det så att regeringspartierna avser att höja beloppet längre fram? Varifrån ska de pengarna i så fall tas? Reformen i sig är nämligen väldigt kostnadsdrivande.

Kommer det att finnas utrymme för att höja det här beloppet? Jag är genuint intresserad av att höra hur man tänker långsiktigt med den här reformen.

Anf. 24 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Fru talman! Intresset från Socialdemokraterna, från Azadeh Rojhan och andra, är ju enormt här. Jag tycker att det är fantastiskt. Man har verkligen läst på vad det handlar om, och det är bra.

Jag har sett vad Socialdemokraterna satsar på i stället för fritidskortet. Det är ungefär lika mycket pengar, men det är liksom det här som vi alltid har kört med. Vi tänker nytt här – nu är det nya tankar och nya försök att nå barnen, inte minst de utsatta.

Jag får en bild framför mig när man talar om att segla och att det här skeppet kan sjunka. Vasaskeppet, som vi har besökt och så där, ser vi göteborgare som ett totalt misslyckande. Själva skeppet blev ju verkligen en katastrof. Men vad var det som hände egentligen? Jo, sedan tog man upp skeppet, och i dag är det rena succén. Eller hur? Det låg på botten, för den som vill ha den bilden att det här skulle gå till botten, och sedan lyftes det upp. Jag vet inte hur många miljoner det är som besöker det misslyckade Vasaskeppet. Jag tycker att det är helt fantastiskt.

Låt oss alltså inte måla en alltför svart bild av fritidskortet, utan låt oss se tiden an! Även om det finns kritik, vilket kan vara bra, kanske det så småningom blir en lika stor succé som Vasaskeppet.

(Applåder)

Anf. 25 AZADEH ROJHAN (S):

Fru talman! Jag må vara Socialdemokraternas talesperson i idrottsfrågor i dag, men när jag var barn var idrott långt ifrån en självklar del av mitt liv. Jag var den där eleven som medvetet undvek bollen på idrottslektionerna, som alltid kom bland de sista i varje gren och för vilken idrott mest var förknippad med en klump i magen.

I dag förstår jag att min inställning till idrott formades redan i hemmet. Jag växte upp i en familj där idrott inte fanns på kartan – en familj som saknade kunskap, tradition och kanske till och med insikt om att deras barn skulle kunna ha en plats i idrottens gemenskap.

Inte heller kom jag i kontakt med någon idrottsförening som kunde öppna dörren och visa mig glädjen i fysisk aktivitet och idrottande. I vårt bostadsområde saknades dessutom möjligheter till spontanidrott – det fanns inga planer eller ytor som lockade till lek och rörelse. Mina idrottslärare var fantastiska, men kanske såg de det inte som sin roll att göra en idrottare av mig.

På tal om idrottslärare, fru talman, hade jag nyligen förmånen att delta på Idrottsgalan tillsammans med kollegor från utskottet. Det var en fantastisk kväll, men det som berörde mig mest var priset för Årets Peppare och vinnaren Oscar Mikaelsson. Han är idrottslärare på Katarina norra skola, och genom sin unika pedagogik skapar han en miljö där alla barn känner sig inkluderade, där alla barn upplever rörelseglädje och där varje elev hittar sin plats. Oscar Mikaelsson gör en ovärderlig insats för sina elevers hälsa och välmående – och vem vet, kanske inspirerar han en elev som i framtiden blir elitidrottare. Det behövs fler som Oscar Mikaelsson som når ut till barn och unga där de finns.

Fru talman! Fler barn och unga måste få chansen att delta i idrott och idrottande. För det behövs det fler ledare och fler ändamålsenliga anläggningar. Utan dessa grundläggande förutsättningar spelar det ingen roll vil-

ka ekonomiska incitament vi erbjuder – barn och unga som aldrig möter idrotten kommer fortfarande att hamna utanför.

Regeringens förslag om fritidskortet må låta som en lösning på ungas minskande deltagande i idrotten, men i praktiken löser det inte de grundläggande problemen. För barn som redan är aktiva kan fritidskortet innebära ett ekonomiskt stöd. Men för dem som aldrig ens får chansen att prova på idrott, som saknar förebilder och ledare som fångar upp dem eller som bor i områden där anläggningar är fullbokade eller obefintliga gör kortet ingen skillnad.

Det är inte bara vi socialdemokrater som ser problemen. Lagrådet har i sin granskning av lagförslaget pekat på stora brister i utformningen av systemet. Man konstaterar att det i dagsläget är omöjligt att bedöma om de kommande föreskrifterna ens kommer att ligga inom regeringens kompetensområde eller om de över huvud taget kan uppnå det syfte som regeringen säger sig ha med reformen.

Lagrådet efterlyser en tydligare lagtext och en mer precis beskrivning av hur fritidskortet faktiskt ska fungera, för som det ser ut just nu verkar det som att vi i riksdagen ska fatta beslut om något där det saknas en tydlig plan och där det är väldigt oklart vad konsekvenserna blir.

Kritiken stannar inte där. Lagrådet påpekar dessutom att fritidskortet i sig är en missvisande benämning. Det handlar nämligen inte om något kort över huvud taget utan snarare om ett bidragssystem där vårdnadshavare ansöker om stöd för vissa fritidsaktiviteter. Stödet ska sedan betalas ut direkt till godkända utförare, men inget av detta sker genom något kort. Lagrådet anser att begreppet snarast är förvirrande och föreslår att det ska kallas något annat, som ett statligt stöd för barns fritidsaktiviteter.

Fru talman! Att regeringen misslyckas med att adressera de verkliga problemen blir ännu tydligare när vi ser den ekonomiska verkligheten för många familjer.

Strax före jul presenterade Riksidrottsförbundet nya siffror som visar att kostnaderna för barns idrott har nästan fördubblats på 20 år. Det är en skrämmande utveckling. Vi vet redan att många barn rör sig för lite och att fler och fler tvingas hoppa av sina aktiviteter på grund av familjens ekonomi.

Samtidigt för regeringen en ekonomisk politik som slår hårt mot stora grupper som redan kämpar med höga matpriser, elräkningar och hyreskostnader. Höginkomsttagare har kompenseras för inflationen genom skattesänkningar, men för barn i låginkomstfamiljer blir det allt svårare att få livet att gå ihop och ge idrotten en plats. Det är dyrt att vara fattig.

Fru talman! Jag kan inte låta bli att undra vad regeringen egentligen avser att göra för att fler barn ska ha möjlighet att idrotta. Hur ska regeringen se till att kostnaderna inom idrotten pressas tillbaka i stället för att skjuta över ansvaret på ett fritidskort som varken når dem som behöver det mest eller löser idrottsrörelsens verkliga utmaningar?

Fru talman! Det som verkligen behövs är långsiktiga satsningar på idrottsrörelsen. Det är ideella krafter som bär upp mycket av den verksamhet som finns, men det är i dag svårt att rekrytera och behålla ledare. Förningar larmar om att de får säga nej till barn på grund av att det helt enkelt inte finns tillräckligt många ledare som kan leda verksamheten.

Samtidigt ser vi hur bristen på idrottsanläggningar skapar flaskhalsar. I många kommuner är köerna långa och tiderna otillräckliga, vilket gör det

svårt för nya barn att börja idrotta. I vissa kommuner saknas anläggningar helt, vilket gör det svårt för vissa sporter att ens existera i de kommunerna.

Om vi på riktigt vill att fler barn och unga ska få tillgång till idrottens gemenskap och alla dess positiva effekter måste vi börja i rätt ände. Vi behöver säkerställa att fler barn får möjligheten att upptäcka idrottens kraft, oavsett bakgrund, bostadsort och föräldrarnas engagemang.

Vi socialdemokrater vill därför se fler arvoderade och utbildade ledare i idrottsföreningar. Ambitionen är att utbilda och arvoda 1 000 ungdomar. För det avsätter vi i vår budgetmotion 200 miljoner kronor under 2025. Sammanlagt går vi i vår budgetmotion fram med 645 miljoner kronor i satsningar på idrotts- och friluftsområdet.

Vidare vill vi uppmuntra regeringen till att på allvar börja beakta behovet av renovering och nybyggnation av idrottsanläggningar. Kommunerna efterfrågar möjlighet till delfinansiering för nybyggnation och renovering av anläggningar, och det är dags att hitta ett svar på denna viktiga efterfrågan.

Fru talman! I dag är det alltför många barn och unga som, precis som jag en gång i tiden, aldrig nås av idrotten. De går miste om allt det fantastiska som idrotten kan innebära: gemenskap, hälsa, självförtroende och glädje.

Frågan vi måste ställa oss är: Gör vi det som krävs för att fler barn och unga ska få idrotta? Då uppstår frågan: Har regeringen verkligen ägnat tid åt att reflektera över om man gör rätt sak, eller har man stirrat sig blind på fritidskortsreformen?

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservation 2.
(Applåder)

Anf. 26 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik:

Fru talman! Jag tackar ledamoten för ett engagerat anförande!

Ledamoten Rojhan beskriver fritidskortet som regeringens enda svar på de problem jag tror att vi delar och ser gemensamt på. Men det är absolut inte sant. Jag vet inte om jag var otydlig i mitt elva minuter långa anförande, där jag lyfte fram några av de saker vi gör. Jag ska därför ta tillfället i akt att ta upp några till.

Bland annat skickar vi riktade medel – pengar – rakt i famnen på de organisationer som främjar rörelse och aktivitet. Ledamoten Azadeh Rojhan får gärna också läsa in sig på Idrottslyftet, som siktar in sig på precis den grupp som står allra längst bort: de familjer och de barn som inte har idrott i sin egen familj. Förebilder kommer till hemmet eller finns i de områden där de inte finns naturligt. Om vår politik hade varit verklighet när ledamoten växte upp hade hon förmodligen blivit inkallad, eller inlockad, i idrotten via en sådan.

Vi minskar också skärmarna i skolan. Mindre skärmar, och mer böcker. Vi tror att skärmen är ett problem som håller barn och unga ifrån att ägna sig åt rörelse och aktivitet.

Vi har också upprättat en kunskapsplattform tillsammans med Centrum för idrottsforskning, där vi fortsätter att kartlägga problematiken kring anläggningar.

Jag skulle vilja ställa den här frågan till ledamoten Azadeh Rojhan: Hur många ministrar inom idrottsområdet avverkade Socialdemokraterna un-

der sin tid vid makten? Azadeh Rojhan menar ju att vi skulle vara spretiga och inte komma fram till sak.

Prot. 2024/25:78
27 februari

Idrott och friluftsliv

Anf. 27 AZADEH ROJHAN (S) replik:

Fru talman! När det gäller att det här är regeringens enda satsning på området menar jag så här: Det är fantastiskt med de reformer som Emma Ahlström Köster läser upp här, men jag ställer dem mot en reform som kostar 2 miljarder kronor att tillämpa och genomföra. Det är 2 miljarder kronor som riskerar att på sikt utarma det som hela idrottsrörelsen står för. Det är 2 miljarder kronor som i stället för att gå till administration och byråkrati kunde ha använts här och nu för att skapa fler idrottsmöjligheter för barn och unga.

Det stämmer inte att jag nog hade nåtts av det här om denna politik hade funnits på plats när jag växte upp. Fritidskortet hade inte på något sätt hjälpt mig eller någon av mina vänner som aldrig nåddes av idrotten när jag växte upp. Fritidskortet hade inte gjort det möjligt för fler ledare att jobba med uppsökande verksamhet. Det hade inte gjort det möjligt att bygga fler ytor i mitt närområde där vi hade kunnat ägna oss åt spontanidrott eller liknande.

Det här är Tidöpartiernas enda stora reform på detta område. Risken med den här reformen är att den på sikt kommer att utarma satsningar på idrottsrörelsen. Jag är väldigt orolig över att den självinsikten och det konsekvenstänkandet inte finns hos Tidöpartierna.
(Applåder)

Anf. 28 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik:

Fru talman! Jag måste tyvärr säga att ledamot Rojhan far med osanning, för det här är inte den enda satsning som regeringen gör. Regeringen menar att skolan, sjukvården och civilsamhället behöver hjälpa till. Det här må kosta pengar, och då är det lustigt att en socialdemokrat inte tycker att de pengarna ska gå till barn och unga som står allra längst ifrån.

Jag vågar fortsatt, med en dåres envishet, mena att satsningen Idrottslyftet, som jobbar med att nå dem som står längst bort, hade nått ledamoten om hon hade varit barn vid den tidpunkten. Det handlar om pengar till rörelsefrämjande aktiviteter. Det handlar om idrottslyft för att nå dem som står längst ifrån och om minskade skärmar i skolan. Det handlar om pengar för att upprätta ett kunskapsforum för anläggningar och miljöer.

Det kan komma som en nyhet för Azadeh Rojhan att 30 procent av de skollokaler och miljöer som vi kan använda till idrott i dag står tomma. Låt oss börja där och använda de resurser vi redan har så att färre barn och unga ska behöva stå vid sidan av och vänta på en stor reform som Socialdemokraterna lovar. Låt oss använda resurserna här och nu så att vartenda barn kan bjudas in till idrotten.

Jag noterade också att ledamot Azadeh Rojhan inte svarade på min fråga: Hur många socialdemokratiska ministrar krävs det för att *inte* landa i något av de kloka och konkreta förslag som den här regeringen presterar? Det var fyra ministrar på åtta år, och de kom inte i närheten av de fem saker jag lyfter fram.

Anf. 29 AZADEH ROJHAN (S) replik:

Fru talman! Vi landar inte i samma slutsatser eftersom vi tillhör olika partier och har olika ideologier som utgångspunkt. Vi menar att det kanske inte är en särskilt klok avvägning att 2 miljarder går till en reform vars konsekvenser inte ens Lagrådet kan bedöma.

Det här är en ideologisk fråga för oss. Vi ser att den här reformen kommer att leda till en marknadsiering av vår största folkrörelse: idrottsrörelsen. Vi ser att detta kommer att leda till att vi ställer aktörer som kulturskolan och idrottsrörelsen mot varandra och säger åt dem att konkurrera i stället för att låta dem samverka för att nå ut till barn och unga som i dag inte har fritidsaktiviteter. Vi ska säga: Här finns ett barn, och här finns en peng kopplad till det. Konurrera med varandra om vem som kan få det!

Vi tror inte på en sådan lösning. Vi tror inte på en lösning där vi går mot en marknadsiering av idrottsrörelsen, folkrörelsen och kulturskolan. Den ideologiska skiljelinjen är alltså tydlig, och det är av den anledningen vi inte står bakom fritidskortet som reform.

(Applåder)

Anf. 30 ANGELIKA BENGTTSSON (SD):

Fru talman! Idrott och friluftsliv spelar en central roll i vårt samhälle. De bidrar inte bara till folkhälsan utan också till gemenskap och sammanhållning. Sverigedemokraterna ser idrotten som en viktig del av vår kultur och vårt samhälle, och vi vill säkerställa att alla har möjlighet att delta, oavsett fysiska hinder eller ekonomiska förutsättningar.

Vi anser att idrottsrörelsen ska få de resurser som krävs för att kunna bedriva sin verksamhet på ett tryggt och hållbart sätt. Därför föreslår vi att en lokal- och anläggningsfond inrättas för att säkerställa att idrottsanläggningar runt om i landet håller hög standard och är tillgängliga för alla.

Jag och Sverigedemokraterna var först med att motionera och budgetera för en lokal- och anläggningsfond. I dag har näst intill alla partier tagit efter och har liknande förslag. Dessutom förespråkar Riksidrottsförbundet också att en sådan fond bör införas.

Utöver detta vill vi också att en översyn av skattereglerna för idrottsrörelsen ska ske för att underlätta för föreningar att bedriva sin verksamhet.

Parasporten är en viktig del av idrottsrörelsen, och vi måste säkerställa att personer med funktionsnedsättning har samma möjligheter att delta i idrott som alla andra. Vi föreslår därför att en nationell strategi för parasport tas fram och att en inventering av tillgänglighetsanpassade idrottsanläggningar genomförs.

Vi vill också se en satsning på specialutrustning för parasport för att underlätta för dessa idrottare. Specialutrustning är i dag ett stort hinder för alla dem som vill börja idrotta. Idrottsutrustning inom parasporten är, till skillnad från utrustningen för oss som inte behöver specialanpassning, anpassad utifrån individens behov och funktionshinder. Det är därför det är så dyrt. Detta pratade vi en hel del om i Paris under Paralympics, som jag hade möjlighet att besöka i somras, tillsammans med några andra här i rummet. Vi pratade dels med förbundet, dels med en del lagledare.

Friluftslivet är en annan viktig del av vårt samhälle, och det bidrar till både fysisk och psykisk hälsa. Vi lever i ett samhälle där vår generation är den mest stillasittande någonsin. Det är bra att regeringen nu reglerar skärmtid och att vi har en debatt som uppmärksammar problemet. Vi måste

röra oss mer, och därför är det glädjande att se ökade satsningar på friluftslivet. Det här gäller särskilt för barn men även för äldre personer. Här har vi nämligen en grupp vi gärna och ofta glömmar.

I den digitaliserade värld vi lever i har vi en generation som känner sig bortglömd och utelåst från omvärlden. Men i naturen behöver vi inga digitala medel, utan där räcker det med promenadvänliga skor och en ryggsäck med fika i. Regeringen har nyligen beslutat att avsätta 19 miljoner kronor för att stödja rörelsefrämjande organisationer och friluftslivet. Detta är ett steg i rätt riktning, men vi anser att mer behöver göras för att främja friluftslivet och göra det tillgängligt för alla. Här kommer vi att fortsätta att trycka på regeringen.

För att ytterligare stärka arbetet med att främja fysisk aktivitet föreslår vi att ett nationellt kompetenscenter för fysisk aktivitet inrättas vid Folkhälsomyndigheten. Detta center ska fungera som en kunskapsförmedlare och stödja insatser för ökad fysisk aktivitet i hela landet.

Fru talman! Bekämpning av idrottsrelaterad brottslighet är tyvärr något som vi tvingas ägna oss åt och måste lägga mer tid och resurser på. Polismyndigheten har identifierat att organiserad brottslighet utgör ett växande problem även inom idrottsrörelsen. För att idrott ska kunna fortsätta att vara en positiv kraft i samhället krävs det att den skyddas mot brottslighet och får stöd från relevanta myndigheter.

Jag och Sverigedemokraterna var tidiga med att kräva att Sveriges regering skulle skriva under Macolinkonventionen. Den förra regeringen, och dessutom den förrförra, vägrade. Men tack och lov kom Tidöregeringen till i skott, och nu har vi äntligen signerat den. Jag kan erkänna att min telefon och min mejlkorg gick varma den dagen, med många tack.

I kombination med det fokus som denna regering dessutom har på att bekämpa *all* kriminell verksamhet och brottslighet kommer det här att ge effekt. Kriminella handlingar har inget att göra inom vare sig idrotten eller samhället. Regeringen har beslutat att tilldela Riksidrottsförbundet ett årligt bidrag på 10 miljoner kronor för att stärka arbetet mot idrottsrelaterad brottslighet. Detta är en viktig satsning, om än inte tillräcklig, som vi kommer att stödja fullt ut.

Avslutningsvis, fru talman: Idrott och friluftsliv är grundläggande för ett hälsosamt och sammanhållet samhälle. Sverigedemokraterna kommer att fortsätta att arbeta för att stärka dessa områden och säkerställa att alla har möjlighet att delta. Vi vill helt enkelt se ett Sverige där idrotten och friluftslivet blomstrar.

Det här är min sista debatt som talesperson för idrottsfrågor. Jag vill nämna en sak som jag är otroligt stolt över och som jag nämnde i början av mitt anförande, nämligen LOA-fonden. Jag måste vara den första som motionerade om den i denna riksdag, och vi var det första parti som budgeterade för den. Nu är utskottet nästan enigt och tycker nästan likadant, men man kommer tyvärr inte till skott. Jag hoppas verkligen att vi snart kommer att få se en LOA-fond även här i Sverige.

Jag yrkar bifall till reservation 11.
(Applåder)

I detta anförande instämde Rasmus Giertz och Daniel Lönn (båda SD).
(forts. § 12)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.55 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

§ 9 Frågestund

Anf. 31 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av statsrådet Acko Ankarberg Johansson, statsrådet Lotta Edholm, statsrådet Camilla Waltersson Grönvall och statsrådet Jessica Rosencrantz.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Frågan ska därmed inte avse till exempel förhållanden inom politiska partier. Statsrådet Acko Ankarberg Johansson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Varsel i vården

Anf. 32 KARIN SUNDIN (S):

Herr talman! Det har nu gått ett år sedan statsministern lovade en statsbudget som skulle innebära att ingen skulle sägas upp i svensk sjukvård. Nu vet vi att statsbudgeten innehåller betydligt mindre pengar till sjukvården än tidigare. Vi har sett rekordstora varsel inom vård och omsorg, drygt 6 000 personer under 2024. Och trots att regeringen hävdar att det ljusnar vid horisonten fortsätter varslen att komma. Så här långt in på 2025 gäller det drygt 500 personer inom vård och omsorg.

Samtidigt hopar sig problemen för sjukvårdens chefer och medarbetare när man inte har resurser eller personal för att klara uppdraget.

Vad vill sjukvårdsministern säga till alla dem som lägger sjukvårdens scheman för 2025 och som ska lösa dagar, kvällar, helger och semestrar? När ljusnar det för dem?

Anf. 33 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Tack, ledamoten, för frågan!

Det är en oerhört prioriterad fråga. När inflationen drabbade regionerna extra hårt, beroende på det pensionsavtal de tecknat, valde vi att lägga 9 miljarder extra till dem, bara för att täcka upp för inflationens kostnader. Det extra stöd de har fått motsvarar 10 500 sjuksköterskor. Det fick de för att de under det år som var så besvärande skulle kunna behålla personal. Och det har ju lett till att vi inte har fått massuppsägningar.

Vi befarade, när vi kom med den sista delen om 6 miljarder, att kanske 5 000–6 000 skulle riskera att sägas upp beroende på de varsel som fanns.

Det har inte blivit så. Jag är glad över både att pengarna gett effekt och att regionerna har kunnat hantera situationen bättre än de först trodde.

Däremot har det skett förändringar när det gäller bland annat administrativ personal. Men man har kunnat värna vårdpersonal. Det är viktigt.

Prot. 2024/25:78
27 februari

Frågestund

Anf. 34 KARIN SUNDIN (S):

Herr talman! Faktum är att personer som behövs i svensk sjukvård har sagts upp i svensk sjukvård, och varslen fortsätter att komma.

Frågan kvarstår alltså: Vad ska man göra när man inte har resurser och personer nog för att fylla sina schemarader? Vad har sjukvårdsministern att säga till dem som med knappa resurser ska fylla scheman under 2025?

Anf. 35 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Ledamoten! Precis som ledamoten lyfter fram handlar det om att ha tillräckligt med personal. Jag är glad över att regionerna nu har gjort omsvängningen från att tidigare ha haft mycket bemanningsanställda till att nu ha fast anställd personal.

Det har också blivit en förändring för medarbetare, som inte alltid har varit med på förändringen. Det har inneburit stora problem och utmaningar för personalen. Jag är medveten om det. Men inriktningen är rätt. Fast anställd personal är bättre för patienterna. Det bygger också kontinuitet och är bättre när man ska utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Patienter från Gaza

Anf. 36 LEONID YURKOVSKIY (SD):

Herr talman! Min fråga går också till sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson, med anledning av att vi nyligen nåddes av en debattartikel där sjukvårdsministern konstaterar att regeringen inte utesluter att Sverige ska ta emot patienter från Gaza.

Med vetskap om hur vårdsituationen ser ut i Sverige kan jag tycka att det är ett ganska förvånande men delvis också oroväckande ställningstagande. Sverigedemokraterna och regeringen gör självklart väldigt mycket gott för sjukvården i Sverige. Det känner jag också till. Men vi är inte i mål ännu. Problemen är inte lösta ännu. Vårdköerna kvarstår, med väldigt mycket lidande och faktiskt också dödliga påföljder för den svenska befolkningen.

Herr talman! Hur kan sjukvårdsministern anse att det vore lämpligt att ta emot patienter från Mellanöstern när svenska patienter dör i vårdköerna?

Anf. 37 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Ledamoten! Jag uppskattar inte när man omformulerar min åsikt. Den åsikt som regeringen har haft alltsedan i våras är att vi inte utesluter att Sverige ska ta emot patienter från Gaza. Men situationen i Gaza går först, det vill säga hur vi bäst kan ge hjälp och humanitärt stöd till befolkningen på plats. Det har varit det vägval som regeringen stått inför.

Därför har vi sett till att ge ett mångmiljonstöd, senast nyligen med ytterligare 400 miljoner i humanitärt stöd till Gaza för att stödja befolkningen. Det går till FN-organ som jobbar med sjukvård, mödravård, hälso-

vård och socialt stöd på olika sätt. De pengarna når nämligen flest människor.

Medicinsk evakuerings när väldigt få. Dessutom är det kopplat till stora svårigheter. Norge lovade i somras att ta emot väldigt många. Efter fem sex månader kom sex personer, vilket visar hur svårt det är.

Vår bedömning handlar om hur vi ger bäst humanitärt stöd. Vi ska också klara sjukvården i Sverige.

Anf. 38 LEONID YURKOVSKIY (SD):

Herr talman! Vår prioritering är främst hur vi löser vårdssituationen i Sverige. Jag tycker ändå att ministern har varit ganska tydlig med att man inte utesluter att Sverige ska ta emot patienter om det skulle vara möjligt. Regeringen kanske inte utesluter det, men det gör Sverigedemokraterna. Det vill jag vara tydlig med.

Det är ändå någonstans en ändrad ståndpunkt från regeringen. Så sent som i november sa ministern i en interpellationsdebatt i den här salen att man inte avsåg att Sverige ska ta emot några patienter.

Därför blir min följdfråga varför regeringen har om inte ändrat ståndpunkt så åtminstone ändrat kommunikationen i frågan.

Anf. 39 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Ledamoten! Om man läser allt jag sa – det var ganska mycket – kan man se att jag var tydlig med att det inte är ett nej till att göra det men att det handlar om situationen. Hur kan vi bäst stödja de civilbefolkningar som är drabbade av en oerhörd humanitär katastrof till följd av situationen?

Vi har hittills valt den metod som vi bedömer är bäst. Det är att ge stöd och hjälp på plats. Men det innebär inte att man utesluter att någonsin hjälpa på andra håll, till exempel när det gäller den stora katastrof som också finns i Sudan. Vi ser det även i Kongo. Vi ser det på många fler håll nu.

Det finns alltså inget förbud, utan vi utgår från situationen.

Matpriserna

Anf. 40 TONY HADDOU (V):

Herr talman! Matpriserna skenar igen. Snart kostar kaffet 100 kronor per paket. Matpriserna fortsätter att gå upp medan regeringen passivt ser på. Matjättarna gör rekordvinster samtidigt som hushåll och barnfamiljer kämpar för att ha råd med maten. På bara två år har matpriserna stigit med 30 procent.

Vänsterpartiet accepterar inte den här utvecklingen, som slår mot vanligt folk. Vi kräver att regeringen agerar för att stoppa prischocken på mat. Sverige behöver kraftfulla åtgärder för att stoppa att matjättarna pressar upp priserna.

För det första måste regeringen tvinga matjättarna att redovisa sina prishöjningar. För det andra ska oskäligen prishöjningar leda till böter. För det tredje måste matjättarnas oligopol brytas. Det är tre konkreta åtgärder för att pressa ned priserna. När ska regeringen agera?

Anf. 41 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan. Alla berörs vi av detta dagligen. När man handlar sina matvaror är det tufft att betala för dem. Att det har skett en prishöjning råder det inget tvivel om.

Vi förstod prishöjningarna när inflationen var som högst. Det är också därför regeringen har lagt all energi vi har kunnat ur ett regeringsperspektiv på att få ned inflationen. Det har haft stor betydelse för hushållen att vi nu är tillbaka på normala nivåer. Då behöver också resten av marknaden ställa om till den nya situationen. Jag tror att det är nödvändigt att även livsmedelsindustrin tittar på sina kostnader och vad man kan göra för att hitta rätt nivåer.

Sedan är det dock svårt för en stat och en regering att styra priser, om det nu inte är Venezuelas metoder man använder – jag hörde inte att ledamoten föreslog det. Men det är svårt att styra för att hitta den riktigt kloka balansen på en marknad. Det handlar om efterfrågan och vad som är möjligt att producera. Framför allt behöver producenterna få betalt.

Anf. 42 TONY HADDOU (V):

Herr talman! Det låter lite på ministern som att marknaden ska lösa det här. Men när marknaden missbrukas på det sätt som varit fallet med matjättarna behöver politiken agera för att skydda hushållen. Man kan inte ha de här stigande matpriserna. De har stigit med 30 procent på bara två år. En av tre matvaror har blivit dyrare. Vi kan inte ha en regering som sitter och tittar på. Det enda vi har fått är ett konstaterande av att det har blivit dyrare – eller så har man fikat med matjättarna. När ska regeringen agera?

Anf. 43 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för följdfrågan. Det finns ganska många olika saker man kan göra, inte minst det arbete som görs inom livsmedelssektorn för att säkerställa att vi blir mer självförsörjande på livsmedel. Det är i dag alldeles för många livsmedel som behöver importeras, och där har priserna ökat rejält. Jag tror att det nästan bara är morötter vi är självförsörjande på. Vi behöver alltså öka mängden livsmedel som vi har bättre beredskap för i närområdet. Om vi har mer produktion på hemmaplan skulle vi klara svängningarna på marknaden bättre.

Det är olämpligt att styra en marknad, men att kunna klara hushålls ekonomin är prioriterat.

Synskadades rätt till ledsagning

Anf. 44 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C):

Herr talman! I går hade riksdagen besök av Synskadades Riksförbund, som bevakade debatten i trafikskottet angående färdtjänst. Det är nämligen så att rätten till färdtjänst har kringskurits kraftigt under de senaste tio åren, och det har drabbat synskadade särskilt hårt utan att regeringen valt att agera.

En annan sak som också har drabbat synskadade väldigt hårt är de förändrade rättigheterna till ledsagning. Där är det så illa att det föranledde

riksdagen att i juni månad rikta ett tillkännagivande till regeringen om att utreda en ny lagstiftning kring ledsagning.

Jag ställde i höstas en fråga till socialtjänstministern om det här och fick svaret: Det påbörjas nu en beredskap i Regeringskansliet. Det, herr talman, föranleder mig att fråga: Har den här beredskapen nu gått över i praktiskt arbete för att stärka synskadades rätt till ledsagning?

Anf. 45 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag tackar ledamoten så mycket för en viktig fråga. Frågor om samhällets mest utsatta med funktionsnedsättningar är viktiga och prioriterade.

När man har en beredskap eller det pågår en beredning i Regeringskansliet handlar det om att det pågår ett arbete.

Regeringen är mycket medveten om vikten av ledsagning och de här olika delarna, inte minst för personer med nedsatt syn. Därför följer vi utvecklingen mycket noga.

Det måste dock understrykas att kommunerna har ett oerhört viktigt ansvar när det gäller att tillgodose individens behov, oavsett om ledsagningen ges enligt LSS eller enligt socialtjänstlagen.

Vi följer utvecklingen noga, och det sker en beredning inom Regeringskansliet på området.

Anf. 46 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C):

Herr talman! Det känns ändå bra att man från beredskap, vilket var det ord som användes i höstas, nu har gått över till beredning. Då är det klart att jag undrar om den beredning som pågår i Regeringskansliet även innebär att man tittar på frågan om en ny lagstiftning. Hur ser arbetet för att stärka synskadades rätt till ledsagning enligt LSS ut?

Anf. 47 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Det tillkännagivande som riksdagen lämnade om avgiftsfri ledsagning och möjligheten till en särskild lag kopplad till detta bereds som jag sa just nu i Regeringskansliet. Det är ett arbete som pågår. Jag avser att återkomma längre fram i det här arbetet med besked om regeringens nästa steg i frågan.

Barnets bästa och brottsdömda föräldrar

Anf. 48 MÄRTA STENEVI (MP):

Herr talman! I veckan publicerade Sveriges Radio en granskning av vårdnadsmål som avgjorts i hovrätten mellan åren 2016 och 2020 och där pappan dömts och avtjänat straff för sexualbrott. I hela hårresande 19 av 32 fall hade pappan fått ensam eller delad vårdnad eller rätt till oöversäkat umgänge mot mammans vilja. Som skäl angavs i väldigt många av de här fallen att mammorna inte samarbetat tillräckligt väl med förövarna. Med andra ord: En mamma som försöker skydda sina barn från en dömd förövare löper stor risk att förlora vårdnaden och tvingas lämna barnen ensamma med just förövaren.

Vi har länge krävt att synen på föräldrars rätt till sina barn ska förändras och att barn ska ha rätt till juridiska ombud i alla fall som rör vårdnad, boende och umgänge, så att barnen själva kommer till tals på riktigt.

Min fråga till Camilla Waltersson Grönvall, statsrådet för socialtjänst, är: Hur kommer regeringen att agera för att stoppa de här missförhållandena på en gång och en gång för alla sätta barnets bästa i första rummet?

Anf. 49 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag tackar Märta Stenevi så mycket för en oerhört angelägen och viktig fråga.

Regeringens omfattande arbete handlar om att stärka utsatta barns situation. Det är ett pågående arbete. Vi har presenterat en rad förslag gällande olika lagstiftningar. Vi arbetar vidare för att barns rättigheter ska gå före föräldrars rättigheter. Det ska gå som en röd tråd genom all den lagstiftning vi arbetar med.

Det är en självklarhet att barn aldrig ska behöva vara rädda för vårdnadshavare som de har umgänge med eller träffar på något annat sätt. Det var också därför propositionen *Tryggare hem för barn*, som den här riksdagen har fattat beslut om, började gälla den 1 januari i år. Jag vill understryka att inga barn ska vara rädda för att behöva vistas tillsammans med vårdnadshavare som har utövat våld mot dem eller deras närstående.

(Applåder)

Anf. 50 MÄRTA STENEVI (MP):

Herr talman! I den utredning som statsrådet hänvisar till fanns också ett beredningsunderlag i frågan om att säkra barns rätt till juridiska ombud i vårdnadstvister. Detta hade kunnat införas redan den 1 januari i år. Det är inte fler utredningar vi behöver nu, utan förändring. Jag vill uppmana regeringen att ställa sig bakom oppositionens förslag om juridiska ombud för barn, som snart kommer upp för omröstning i den här kammaren, och sedan gå vidare med lagstiftning. Våra barn behöver skydd från sina förövare nu.

Anf. 51 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Som jag beskrev i mitt förra inlägg arbetar regeringen nu steg för steg vidare med att säkra utsatta barns skydd. Vi är långt ifrån klara. Vi är inte heller klara med den utredning som Märta Stenevi hänvisar till. Nästa steg på familjerättens område är nu att se över hur barns ställning i mål om vårdnad, boende och umgänge kan stärkas ytterligare. Där avser vi nu att tillsätta en utredning kopplad till införande av rättsliga ombud.

Den statliga ungdomsvården

Anf. 52 LUDVIG CEIMERTZ (M):

Herr talman! Att bryta rekryteringen till gängen är helt avgörande för att kunna bekämpa den grova kriminaliteten. Med anledning av det vill jag börja med att tacka socialtjänstministern för det omfattande arbete som görs för att stärka den sociala barn- och ungdomsvården.

Jag vill också ställa en fråga till socialtjänstministern. Vi vet att många unga som riskerar att dras in i kriminalitet placeras på HVB eller inom den statliga ungdomsvården Sis. Där har vi nåtts av rapporter om att ungdomar rekryteras in i kriminella gäng. Det finns droger, och ungdomar fortsätter att begå brott därinne.

Vad gör regeringen för att säkerställa att den statliga ungdomsvården ska kunna fungera bättre och bli ett bättre skydd för ungdomar som är på väg in i kriminaliteten, i stället för att bli en väg in i kriminaliteten som den ibland har visat sig vara?

Anf. 53 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):
Herr talman! Tack så mycket till Ludvig Ceimertz för frågan!

Att samhället har ett enormt stort ansvar för barn och unga som placeras i samhällsvård är en självklarhet. Det är naturligtvis jätteviktigt att den placeringsform som väljs motsvarar barnets behov och förutsättningar och att vården ska vara trygg och säker.

Det regeringen har gjort hittills är bland annat att säkerställa att Sis nu har helt andra befogenheter att kunna säkerställa att man till exempel inte kan använda sig av mobiltelefoner för att just bli kontrollerad inifrån, vilket har förekommit. På HVB finns inte de befogenheterna i dag. Men den utredning som arbetar med motsvarande befogenheter kommer att presenteras inom några månader.

Långsiktigt ser vi att barn- och ungdomsvården behöver reformeras i grunden. Därför är den utredning som nu ser över hela barn- och ungdomsvården och som också kommer att presenteras om några månader ett oerhört viktigt led i detta.

Anf. 54 LUDVIG CEIMERTZ (M):

Herr talman! Tack så mycket för svaret, statsrådet!

Den utredning som ska presenteras om ett par månader ser vi nog alla fram emot för att se hur vi långsiktigt ska kunna göra den statliga ungdomsvården ännu bättre. Tack för svaret om åtgärderna på Sis! Det är glädjande att de även är på gång på HVB.

Kan statsrådet Camilla Waltersson Grönvall berätta mer om i vilken riktning åtgärderna på HVB kommer att gå? Är ökade befogenheter för personalen när det gäller droger, visitationer och liknande på gång?

Anf. 55 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):
Herr talman! Tack så mycket, Ludvig Ceimertz!

Precis som jag beskriver arbetar en utredning just nu. Jag kommer att få förslagen presenterade om några månader. Direktiven har varit tydliga. Personalen på HVB-hem är väldigt tydliga med att de inte i dag kan stoppa de kriminella nätverken från att hämta de här barnen och ungdomarna. Det handlar i väldigt stor utsträckning om att kunna begränsa tillgången till mobiltelefoner. Det ser jag framför mig.

Anf. 56 ROLAND UTBULT (KD):

Herr talman! Min fråga går till sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson.

Vårdköerna är ett problem i Sverige. Många sjuka får inte vård i tid. Nyligen presenterade regeringen nya åtgärder för att korta vårdköerna.

Min fråga är: Hur avser regeringen att följa upp att regionerna tar vara på de nya möjligheterna och använder sig av de nya verktygen och pengarna för att korta vårdköerna?

Frågestund

Anf. 57 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag håller med ledamoten om att vårdköerna verkligen har bitit sig fast. Det är nästan så att en patient inte förväntar sig att få en operation i tid utan att det är en lång väntetid.

Det är också stora skillnader. Vi har regioner där man klarar vårdgarantins 90 dagar och andra områden där man har stora svårigheter. Det innebär att åtgärderna behöver se olika ut.

Det kan inte vara lika i alla regioner, utan man måste jobba utifrån lokala förutsättningar. Därför ger vi 5,9 miljarder för att öka vårdkapaciteten, där man får jobba på det sätt som passar bäst.

Vi har nu de statliga engångsinsatserna där vi lyfter fram tre speciella operationer. Där får regionerna betalt efter utförda operationer. Det innebär en klar styrning. Genomför fler operationer, så får ni betalt för den delen.

Vi kommer att återkomma i närtid om hur det ska ske. Men det gör att patienter som i dag väntar på en operation för en höftledsprotos, för framfall eller för grå starr kan förvänta sig medel för att få operationen i närtid.

Anf. 58 ROLAND UTBULT (KD):

Herr talman! Min följdfråga blir då: Vad är ministerns bedömning av den lediga kapaciteten i landet för att kunna korta vårdköerna?

Anf. 59 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag hade önskat att vi hade haft en nationell bild över vårdkapacitet. Vi saknar en sådan. Men arbetet pågår i Regeringskansliet och hos myndigheter för att få fram den.

Exempelvis besökte Region Jämtland Härjedalen departementet i går. Vi talade just om de kommande statliga engångsinsatserna. De berättade att de har ledig vårdkapacitet inom vissa områden där de kan bistå andra regioner. Region Jönköping gav samma besked i morse vid ett möte.

Det finns också privata utförare. Jag har besökt både Ersta här i Stockholm och Carlanderska i Göteborg. Båda två är stiftelser, och pengarna går tillbaka in i verksamheten. De har kapacitet.

Anf. 60 JOHAN ANDERSSON (S):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet och Nordenministern Jessica Rosencrantz.

Vi lever i en väldigt orolig tid. Trots det är det viktigt att arbetet med gränshinder fortsätter i Nordiska rådet.

Sverige är ordförandeland i Nordiska rådet det här året. Ett av våra prioriterade områden handlar just om att undanröja gränshinder så att vi blir så integrerade som möjligt i den delen.

En fråga som vi har diskuterat i vårt utvalg i Nordiska rådet, utskottet för ett hållbart Norden, handlar om ett nordiskt pantsystem. Den frågan har levt i arbetet sedan 2010.

Det är i dag väldigt många burkar och flaskor som inte tillvaratas. Bara på färjorna mellan Sverige och Finland är det ett stort antal, 1 miljard aluminiumburkar, som finns utanför systemet. Det har naturligtvis stora nackdelar.

Min fråga är: Vad kommer att hända? Vad är ministrarnas svar?

Anf. 61 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Tack, ledamoten, för frågan!

Jag delar verkligen engagemanget för gränshinderarbetet. Sverige var ordförandeland för Nordiska ministerrådet förra året. Nu är Sverige ordförande i Nordiska rådet.

Det är väldigt glädjande att se att både ministerrådet och Nordiska rådet nu har fokus just på gränshinderfrågor. Jag skulle vilja säga att det är en gemensam svensk prioritering.

Vad vi gjorde under förra året under svensk ledning var att verkligen ta frågan om gränshinderarbetet närmare den politiska ledningen. Det är ytterst ett politiskt ansvar att verkligen ta oss an gränshinderfrågorna.

Vi tog under förra året fram ett program för fri rörlighet. Vi förstärkte utformningen av Gränshinderrådet i att bistå politiken genom att verkligen ta fram konkreta lösningar på gränshinderområdet.

Jag kom just i går från ett möte i Köpenhamn med mina kollegor. Nästa steg blir att från politisk sida väldigt tydligt identifiera: Vilka gränshinder ska vi riva? Det är klart att även den här frågan är en av dem som vi behöver titta närmare på.

Obsklasser

Anf. 62 CLARA ARANDA (SD):

Herr talman! De senaste fem åren har våldsanmälningarna på låg- och mellanstadieskolor i Sverige ökat med nästan 60 procent. Lärarkåren har länge fått ta på sig skulden för bråkiga och normbrytande elevers dåliga beteende.

Det här är något som Sverigedemokraterna under lång tid har arbetat för att förändra. Vi menar att fokus i stället ska läggas på åtgärder för att hjälpa elever med skolsvårigheter samtidigt som vi värnar undervisningen för elever i den övriga klassen.

Därför är det nu glädjande att skolministern har uttryckt sig positiv till att införa de gamla så kallade obsklasserna i svensk skola. Jag vill därmed fråga om statsrådet kan ge besked om när vi kan förvänta oss att obsklasserna återinförs.

Prot. 2024/25:78
27 februari

Frågestund

Anf. 63 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Svensk skola har under ganska många år präglats av en inkluderingstanke som i grund och botten är god, det vill säga att alla barn ska gå tillsammans. Men det har också visat sig att mycket av detta inte fungerar, och jag skulle säga att det bland annat är därför vi har så stora problem när det gäller till exempel läsinlärning liksom att vi här i Sverige har skolor som är stökigare än i alla andra jämförbara länder. Vi kan till exempel se att anmälningarna till Arbetsmiljöverket när det gäller våld och hot har ökat med 150 procent på tio år.

Det som ledamoten efterfrågar är ju en form av hjälpklasser, och Liberalerna har väckt tanken att sådana klasser behövs för elever med väldigt mycket beteendeproblematik. Det är dock för tidigt i dag att säga hur vi kan gå vidare med det förslaget, så jag ber att få återkomma.

Hushållens ekonomi och matpriserna

Anf. 64 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Herr talman! I Sverige ökar matpriser och hyror mer än löner och ersättningar. Människor i Sverige har inte råd att äta sig mätta när de måste välja mellan hyran och maten. Nu meddelar handeln att den kommer att höja matpriserna ytterligare. Även i EU i stort är höjda matpriser ett problem.

Sveriges finansministers lösning på problemet med höjda matpriser och höga vinster för livsmedelshandeln har varit att ta en fika med företrädarna för matjättarna. Jag hoppas att EU-ministern tar sig an problemet på ett bättre sätt.

EU-ministrarna har precis träffats i Bryssel. Vi vet ju att det är EU-regler som i dag pressar upp de svenska matpriserna. Min fråga till EU-ministern är på vilket sätt hon driver sänkta matpriser och ändrade regler för hyressättning. Hur driver hon annat som kan göra livet bättre för vanligt folk?

Anf. 65 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Det är alldeles uppenbart att många människor, både i Sverige och runt om i Europa, upplever att marginalerna i tillvaron är väldigt pressade. Matpriserna stiger, och vi ser elpriser som är väldigt höga runt om i Europa. Hushållen är pressade från flera håll. Det här är såklart en återkommande fråga som i någon mening ligger på EU-ministerns bord men som också diskuteras i många andra konstellationer inom EU och olika ministrars sakområden.

Vi arbetar aktivt på flera håll inte minst med att adressera frågan om de väldigt höga elpriserna, som vi vet slår hårt mot både hushåll och företag. Det är en sak som drabbar både konkurrenskraften för Europa och hushållens marginaler. För att ta det området som ett exempel är det all-

deles uppenbart att vi nu behöver arbeta offensivt för att bygga ut elproduktionen för att på så sätt få ned energipriserna.

Det finns saker att göra på område efter område, men i hög grad handlar det också om nationella åtgärder.
(Applåder)

EU-lån för försvar och stöd till Ukraina

Anf. 66 ANNA LASSES (C):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Jessica Rosencrantz.

Vi står alla här inne bredvid Ukraina. Vi ser också att pressen på Ukraina ökar, och oavsett vilket avtal som råkar finnas på Trumps bord just i morgon är det dags att Ukraina och Europa kan stå upp mot Ryssland på egna ben.

Därför undrar jag nu om regeringen är beredd att göra det som krävs. Är regeringen beredd att i närtid jobba för att öka EU:s upplåningsram så att vi kan erbjuda det stöd som Ukraina behöver för att vinna över Ryssland på kort sikt och på kort sikt även säkra EU-ländernas samlade försvar? På lång sikt måste naturligtvis EU:s konkurrenskraft öka så att finansieringen kan ske på ett mer hållbart sätt. Men min fråga handlar om här och nu.

Anf. 67 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Tack, Anna Lasses, för frågan!

Låt det inte råda någon tvekan om att stödet till Ukraina är den här regeringens absolut viktigaste uppgift att hålla i och att öka. Det är någonting som vi är väldigt tydliga med från svensk sida också gentemot samtliga EU-kollegor. Just nu är verkligen tidpunkten att kliva fram och öka stödet. Det har Sverige gjort på flera områden, bland annat genom att nu rikta det största militära stödpaketet till Ukraina sedan den fullskaliga invasionen.

Det är också alldeles uppenbart att det nu finns många förslag på bordet kring hur man ytterligare kan öka investeringarna i vår egen försvarsförmåga. Det är viktigt att göra just detta, och vi utesluter ingenting. Men det är en välkänd uppfattning att gemensam upplåning inte är den första stenen som Sverige lyfter på, utan där är vi kritiska.

Det finns många förslag på bordet just nu. Det handlar om att mobilisera mer privat kapital, det handlar om budgetregler som diskuteras och det handlar om att använda mer av de frysta ryska tillgångarna. Här tror jag att det kommer att röra sig ganska snabbt framåt, inte minst när ledarna träffas i nästa vecka.

Resurser till skolan

Anf. 68 MALTE TÄNGMARK ROOS (MP):

Herr talman! I går lämnade Läroplansutredningen sitt betänkande till skolminister Lotta Edholm. Där finns många intressanta förslag. Det viktigaste som jag och Miljöpartiet tar med oss är dock att det som utredaren själv lyfter fram som det största skälet till försämrade kunskapsresultat inte är brister i läroplanen utan brist på finansiering samt skolans reglering.

Utredaren lyfte också fram att det är helt avgörande att skolan får tillräckligt med resurser för att Läroplansutredningens förslag ska få effekt.

Den sittande regeringen har under de senaste åren inte skjutit till de resurser som kommunerna behöver för att finansiera skolans verksamhet. Man har även undvikit att göra några begränsningar av marknadsskolan, vilket jag hoppas ändras efter detta.

Min fråga till skolministern är därför: När kommer regeringen att ge skolan de resurser man behöver? Kan Lotta Edholm garantera att skolan kommer att få de resurser som krävs i vårändringsbudgeten?

Anf. 69 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Tack så mycket till ledamoten för frågan!

När det gäller finansieringen av svensk skola är det ett ansvar först och främst för kommunerna. Ansvar för skolan är ju kommunaliserat sedan ungefär 30 år tillbaka. Jag tillhör ett parti som anser att det var ett stort misstag.

Det är klart att även staten har ett stort ansvar, och därför satsar vi varje år stora resurser på att förbättra skolan också i de kommuner som satsar ganska lite pengar på sin skola. Vi satsar till exempel på läroböcker, mer skönlitteratur, fler speciallärare, skolsociala team, akutskolor och fler mindre undervisningsgrupper, allt i akt och mening att stärka den regelstyrda skolan så att vi får en skola som är likvärdig över hela Sverige. Så är det inte i dag.

Läroplansutredningens förslag

Anf. 70 JOSEFIN MALMQVIST (M):

Herr talman! Svenska elever behöver lära sig mer. Därför behöver vi säkerställa att vi får bort den skadliga kunskapssyn som alltför länge har präglat den svenska skolan. Vi behöver säkerställa att ämneskunskaper åter hamnar i centrum. Vi behöver säkerställa att det är läraren som leder undervisningen i klassrummet. Vi behöver minska elevernas inflytande över undervisningsinnehållet, och vi måste säkerställa att de kunskapskrav vi ställer upp är anpassade efter barns kognitiva utveckling.

I går presenterades äntligen den läroplansutredning som många av oss har längtat efter. Den innehåller många förslag som går i rätt riktning. Min fråga till skolministern är därför: Hur säkerställer vi att de viktiga förslag som bland annat Läroplansutredningen nu föreslår också kommer att få genomslag i undervisningen för våra svenska elever i klassrum runt om i Sverige?

Anf. 71 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Tack till ledamoten för frågan!

Det här är en otroligt viktig utredning. Man kan säga att den sopar ut de sista resterna av ett postmodernistiskt synsätt på kunskap. Vi blir av med den relativistiska synen på kunskap; i stället är det ett mycket, mycket starkt fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter som att läsa, skriva och räkna. Jag är i grund och botten mycket positiv till den här utredningen.

Prot. 2024/25:78
27 februari

Frågestund

Det som nu händer är att utredningen kommer att skickas ut på remiss. Det kommer att ta sin lilla tid. Sedan måste det, utöver att vi fattar beslut om läroplanen, också komma kursplaner för varje ämne. Det återstår att se hur det arbetet kommer att ske. Det är dock klart att med en tydlig läroplan i botten blir möjligheterna till tydliga kursplaner också betydligt större. Det finns också i utredningen exempel på hur kursplaner i olika ämnen skulle kunna utformas.

Tillgång till akut sjukvård i hela landet

Anf. 72 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD):

Herr talman! Att få vård i rätt tid är viktigt för både unga och äldre, inte minst i akuta situationer. Vid hjärtstopp eller stroke är varje minuts väntan avgörande för förloppet. Det gäller naturligtvis även andra akuta tillstånd som förlossning eller en svår olycka.

I många delar av vårt avlånga land är det redan i dag långt till närmaste sjukhus. I Sollefteå kommer nu, efter regionens majoritets beslut, patienterna att få åka ungefär en och en halv timme till de sjukhus de i stället hänvisas till.

Min fråga till sjukvårdsministern är hur regeringen arbetar för att säkerställa att människor i hela landet ska ha tillgång till akut sjukvård i rätt tid.

Anf. 73 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan. Självklart har vi ett ansvar att se till att alla, oavsett var man bor, får del av den sjukvård man behöver.

Som jag nämnde var jag i går i Region Jämtland Härjedalen. Ni vet hur geografin ser ut. Merparten av alla i regionen bor inom tre mils radie från Östersund, men sedan bor det ändå ganska många väldigt långt bort. Hur gör man för att tillförsäkra dem den sjukvård de behöver med akuttransporter och annat?

Nu tog jag Jämtland Härjedalen som exempel. Det krävs ganska mycket resurser till helikopter och till ambulanser som är stationerade långt borta, kanske i Gäddede. Det blir en hög kostnad, och det är tufft för en region att hantera den.

Vi har dock den ordningen att det är regionerna som ansvarar för detta och inte staten. Vi har ingen statlig sjukvård. Regionerna löser det på olika sätt. Det är också klokt om regionerna samverkar. Gränserna är ju fiktiva i det avseendet. Det kan handla om att man samverkar mellan regionerna för att lösa det.

Detta är synnerligen prioriterat, och regeringen stöder det arbete regionerna gör.

Olämpliga personer med lärarlegitimation

Anf. 74 AYLIN NOURI (S):

Herr talman! Nyligen avslöjade SVT att en radikal islamist, dessutom anklagad för åtta våldtäkter, under tio års tid kunnat arbeta på skolor, HVB-hem och Sis-hem. Trots att Säpo pekat ut mannen som en säkerhets-

risk och hindrat honom från att bli väktare kunde han få ut en lärarlegitimation.

Det är uppenbart att samhället måste agera hårdare mot att synnerligen olämpliga personer får ut lärarlegitimation och anställs i skolan. Regeringen måste vidta kraftfullare åtgärder för att skydda våra barn och unga i skolan.

Varför gör skolministern ingenting för att se till att personer som är djupt olämpliga att arbeta som lärare också förlorar sin lärarlegitimation?

Anf. 75 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Jag tackar för denna extremt viktiga fråga. Jag delar Aylin Nouris resonemang till fullo. Det som har skett ska naturligtvis inte ske. Det visar bland annat att huvudmän är alldeles för dåliga på att begära referenser. Det skulle jag säga är ett problem i offentlig sektor, och säkert också i privat sektor, i alldeles för hög utsträckning.

Det som nu sker är till exempel att vi kommer att utöka antalet brott som man kan få ut registerutdrag om. Tidigare har väldigt grova brott och sexualbrott varit det enda man kunnat få ut registerutdrag om. Nu kommer den möjligheten att utökas till fler typer av brott.

Jag är dock inte alls främmande för att vidta fler åtgärder om det krävs. Det här ska inte kunna hända.

Nyrekryteringen till gängen

Anf. 76 PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD):

Herr talman! Genom Tidöavtalet stärker vi arbetet för att kraftfullt motverka nyrekryteringen till gängen. Under mandatperioden kommer ungdomsfängelser att införas för unga som begår grova brott. Helst vill vi dock inte att situationen ska behöva gå så pass långt.

Den 1 april införs förslagen i regeringens proposition *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen*, som också Sverigedemokraterna stod bakom. Därigenom kan polisen och våra brottsbekämpande myndigheter få information tidigare om ungdomar som riskerar att dras allt djupare in i kriminalitet.

Det klingar en aning falskt från partier i denna kammare som ena stunden pratar om att hela samhället behöver sluta upp mot kriminaliteten men andra stunden inte går med på de förslag som Sverigedemokraterna och regeringen lägger fram.

På vilket sätt kommer socialtjänstens och polisens utökade samverkan att bidra till att minska nyrekryteringen bland unga till gängen?

Anf. 77 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Tack så mycket, Pontus Andersson Garpvall, för en viktig fråga!

Jag delar ledamotens inställning att vi naturligtvis måste hindra och stoppa den här rekryteringen. Då är det oerhört viktigt att samhällets samlade kraft får en möjlighet att verka. Där har sekretessen varit ett stort bekymmer – att man inte har kunnat sitta runt samma bord och tidigt ge varandra information när de första signalerna börjat komma. Ju tidigare

signalerna kan komma, desto mer kan vi förstås använda förebyggande insatser. Där kommer den nya socialtjänstlagen att vara viktig.

Den proposition som ledamoten nämner handlar dock bara om information åt ett håll. Vi nöjer oss inte där, utan vi skriver nu fram lagstiftning som innebär att man kan sitta runt samma bord. Skola, socialtjänst och polis kan då delge varandra information tidigt. Där bryter vi rekryteringen.

Läkemedel till personer med sällsynta diagnoser

Anf. 78 ANDERS W JONSSON (C):

Herr talman! Min fråga går till sjukvårdsministern.

Många barn och vuxna med sällsynta diagnoser i Sverige får inte behandling trots att det finns effektiva läkemedel. Före valet var KD drivande i att den socialdemokratiska regeringen var tvungen att agera. Sju av åtta partier stod bakom ett tillkännagivande här i riksdagen.

Sjukvårdsministern har sedan hon fick sin taburett hänvisat till att hon skulle vänta på svaret från TLV på ett uppdrag de hade fått av den socialdemokratiska regeringen. TLV:s svar har kommit, och alla säger att det inte löser problemet. Fortsatt kommer i Sverige många barn och vuxna med sällsynta diagnoser inte att få sina mediciner. Besvikelsen hos de drabbade är stark.

Vad kommer statsrådet att göra för att stå vid sitt löfte? Eller blir det för sjukvårdsministern som det Johan Pehrson sa – man säger en sak före valet, sedan är det val och sedan säger man en annan sak efter valet?

Anf. 79 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan.

Förslaget från TLV är riktigt bra. Det handlar om att hitta en ny metod, en ny struktur, där man inte går på de vanliga premisserna utan faktiskt möjliggör att fler läkemedel kan komma i fråga just vid sällsynta sjukdomar.

Förslaget kom den 2 januari, tror jag, och ledamoten drar redan nu slutsatsen att det inte kommer att leda till fler läkemedel. Det är imponerande att ledamoten har den kunskapen och den förmågan att se in i framtiden.

Jag är väldigt glad över att TLV nu har kommit med detta förslag, som utvidgar möjligheten att släppa fram fler läkemedel. Glädjande nog ser vi redan att nya har kommit, till gagn för människor med väldigt svåra tillstånd som nu har fått rätt till de läkemedel de behöver. SMA är det som det särskilt har pekats på.

Vi kommer dock att behöva göra mer. Därför arbetar vi med en strategi för sällsynta sjukdomar som just har varit ute på remiss. Socialstyrelsen arbetar nu med att sammanställa svaren. Det kommer att behövas många åtgärder, både vad gäller läkemedel och vad gäller resten av arbetet, för att det på riktigt ska bli bra för alla med sällsynta sjukdomar och tillstånd.

Anf. 80 NILS SEYE LARSEN (MP):

Herr talman! Jag har en fråga till Camilla Waltersson Grönvall.

För oss brukare med personlig assistans är det ovärderligt att kunna behålla våra personliga assistenter över tid. För det krävs det skäligen arbetsvillkor, och där är lönevillkoren en avgörande faktor. Problemet är att schablonersättningen har fått stå tillbaka i årtal och inte utvecklats som löne- och prisutvecklingen i stort i samhället.

Därför är det glädjande att det har tillsatts en utredning om att titta på detta med indexuppräknings. Mina frågor är: Hur går det med utredningen? Kommer den att hålla den utlovade tidsplanen? Finns det någonstans en möjlighet att höja schablonersättningen före en indexuppräknings så att man kan minska det ekonomiska gap som byggts upp över tid?

Anf. 81 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag tackar Nils Seye Larsen för en viktig fråga.

Jag kan lämna ett positivt svar på frågan. Arbetet löper enligt tidsplanen. Det finns en arbetsgrupp som tillsammans med Socialdepartementet och Finansdepartementet nu arbetar fram en indexeringsmodell. Jag vet att den har varit oerhört efterlängtat och efterfrågad under lång tid. Det är naturligtvis oerhört viktigt för de långsiktiga förutsättningarna för assistansen.

Gruppen arbetar just nu, och jag har mycket goda förhoppningar om att vi ska kunna leverera i enlighet med den tidsplan vi har föresatt oss, nämligen i tid till budgetpresentationerna inför hösten.

Arbetet pågår, och jag återkommer gärna när vi har kommit lite längre.

Modernisering av abortlagstiftningen

Anf. 82 JOHAN HULTBERG (M):

Herr talman! Moderaterna och jag personligen har länge och envist drivit på för att modernisera den svenska abortlagstiftningen. Varför? Jo, därför att den medicinska utvecklingen har sprungit ifrån den svenska lagstiftningen. Abortlagen är 50 år gammal och behöver moderniseras.

Konkret har vi moderater därför bland annat drivit på för att öppna för så kallade hemmaaborter. Kvinnan ska självklart kunna genomföra en medicinsk abort där hon känner sig mest trygg och bekväm.

Förra mandatperioden ställde sig till slut samtliga partier bakom Moderaternas förslag om just detta. Därefter blev frågan en del av Tidöavtalet, och nyligen överlämnades en utredning till regeringen med förslag om att stärka kvinnans rätt till abort och slopa kravet i abortlagen om att en abort ska utföras på sjukhus.

När bedömer sjukvårdsministern att en proposition som stärker kvinnans självbestämmande och kvinnans rätt till abort kan landa på riksdagens bord?

Frågestund

Anf. 83 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan. I dag, tror jag, går förslaget ut på remiss, och det arbetet kommer att ta ett par månader. Det går inte att avgöra i förväg eftersom allt beror på vad remissinstanserna tycker. Ibland får vi tillbaka remissvar som är spretiga, om jag får uttrycka mig så. Då behöver man göra ett vägval och se hur man ska väga av. Ibland är svaren entydiga. Regeringen tycker lika, eller regeringen tycker tvärtom.

Hur snabbt arbetet går kan innebära olika tidpunkter. Vi vill göra arbetet så snabbt som möjligt därför att vi uppfattar att det finns en bred politisk enighet. Vi har i utredningen förslag som – vid en hastig anblick är det bäst att säga – ändå ser genomförbara ut. Men i utredningen finns några saker som behöver utredas vidare. Inte minst där blir det intressant att se vad remissinstanserna tycker framöver.

Vi hoppas att vi kan återkomma till riksdagen så snart som möjligt för beslut.

Ungdomsvård och organiserad brottslighet

Anf. 84 GUSTAF LANTZ (S):

Herr talman! Polisen granskade 18 HVB-hem och fann kopplingar till den organiserade brottsligheten på samtliga hem. De flesta av HVB-hemmen är fortfarande igång. Vi har fått rapporter från Ivo som ska granska HVB-hemmen, och där framgår det att när Ivo kommer ut till privata HVB-hem möts de ofta av personal som hotfullt fotograferar dem med mobilkameror. Dessutom ombeds de i hotfulla situationer att visa legitimation.

Vi ser därför hur skattepengar rinner in i den organiserade brottsligheten, men vad som är mycket värre är att ungdomar hamnar i klorna på den organiserade brottsligheten.

Mina frågor till socialtjänstministern är: Kan vi prata om en svensk ungdomsvård av unga kriminella som är korrupt? Vad är i så fall ministern beredd att göra åt det?

Anf. 85 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Jag tackar Gustaf Lantz för en viktig fråga.

Jag vet att vi båda hyser ett varmt engagemang för att säkerställa att barn och unga som befinner sig i samhällets vård ska ha det tryggt och säkert. Vi delar upprördheten över att skattebetalarnas pengar har gått till kriminella. Därför gör regeringen just nu ett omfattande arbete för att säkerställa att vi på alla håll och kanter arbetar mot den omfattande välfärds-kriminalitet som vi ser åter sig in i hela samhällets kapillärer.

När det gäller barn- och ungdomsvården önskar jag att mycket hade gjorts tidigare, inte minst att de 40 författningsförslag som Ivo lade på den tidigare socialdemokratiska regeringens bord hade bearbetats tidigare. Då hade Ivo haft andra förutsättningar.

Förra året lade regeringen 30 miljoner kronor på en rad olika uppdrag, och vi arbetar nu konsekvent med en rad olika myndigheter för att kunna säkerställa att barn- och ungdomsvården också ska vara trygg och säker.

Anf. 86 ANGELIKA BENGTSSON (SD):

Herr talman! Under de senaste månaderna har det inträffat flera kabelbrott i Östersjön, vilket givetvis har väckt oro bland de nordiska länderna. Dessa kabelbrott har påverkat viktiga undervattenskablar som används för datakommunikation och energiförsörjning.

En av de senaste incidenterna involverade en datakabel som går mellan Finland och Tyskland och som nu har skadats för tredje gången på kort tid. Polisen utreder händelserna som sabotage, och det finns misstankar om att fartyg från den så kallade skuggflottan kan vara inblandade.

Jag undrar om det finns fler planer på att öka samarbetet mellan de nordiska länderna för att förhindra kabelbrott i Östersjön.

Anf. 87 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för en väldigt viktig fråga.

Det är klart att vi lever i ett mycket allvarligt säkerhetspolitiskt läge i världen, i Europa och ärligt talat i Östersjön. De nordiska och baltiska länderna har ett gemensamt ansvar, i tätt samarbete med Polen, Tyskland och andra länder, att verkligen säkerställa att vi har ordning och reda på vad som sker i Östersjön.

Detta handlar om att både adressera frågan om kabelbrott och att möta den ryska skuggflottan. Här pågår ett samarbete inom både Nato och EU. Vi vet att det diskuteras strategier för att öka säkerheten kring kabelinfrastrukturen på EU-nivå, och vi har ett tätt samarbete mellan de nordisk-baltiska länderna. Det här är en fråga som vi återkommer till i varje format där vi träffar våra kollegor från andra länder. Inte minst har detta inneburit en ökad sjöövervakning och ökat informationsutbyte mellan länderna.

Skattebefrielse på förnybara drivmedel

Anf. 88 RICKARD NORDIN (C):

Herr talman! I takt med att regeringen har monterat ned klimatarbetet och ökat de svenska utsläppen, inte minst från transporter, lägger man mer och mer ansvar på de enskilda. Ett exempel på det är att fler ska ha möjlighet att tanka helt förnybara drivmedel, exempelvis HVO100, alltså förnybar diesel.

HVO100 har tidigare haft skattebefrielse, och har så fram till den 31 december i år. Nu finns inget nytt statsstödsgodkännande, och därför, EU-ministern, undrar jag hur regeringen jobbar med kommissionen för att säkerställa att vi fortfarande kommer att ha skattebefrielse på höginblandat drivmedel även efter den 31 december 2025.

Anf. 89 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan.

Det är oerhört viktigt att fortsätta bedriva klimatarbetet på både svensk och europeisk nivå. Inte minst är det viktigt att vi är 27 länder som verkli-

Frågestund

gen agerar för att hejda klimatutsläppen och inte bara agerar på medlemsstatsnivå.

Här pågår ett intensivt arbete. Sverige är ett av de länder som tydligt driver på för att EU ska anta ett nytt offensivt klimatmål för 2040 för att minska utsläppen med 90 procent. I det sammanhanget är vi också noga med att betona varje medlemsstats ansvar att göra sitt och beakta bioekonomins viktiga roll i omställningen. Vi agerar såklart i många olika spår för att hitta goda och konstruktiva lösningar, och vi har en aktiv dialog med kommissionen och andra medlemsstater för att säkra det stöd som krävs för att få på plats så effektiva lösningar som möjligt.

Traumavård för barn som utsatts för sexuella övergrepp

Anf. 90 MARLÉNE LUND KOPPARKLINT (M):

Herr talman! Min fråga går till Acko Ankarberg Johansson.

Jag har en klok praktikant med mig den här veckan som faktiskt har bidragit till den fråga som jag ska ställa, och jag är också engagerad i frågorna.

Vi vet att statistiken för hur många barn som är utsatta för sexuella övergrepp ser mörk ut. Vi vet också att väntetiden för barnen för att få traumavård ibland är mycket lång. De behöver specialiserad vård. Vi kan också se att det är brist på traumaterapeuter med expertis inom detta komplexa traumaområde.

Vilka åtgärder planerar regeringen att vidta för att stärka vården för utsatta barn men också vuxna som har blivit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen? Det behövs åtgärder, inte bara för att förstärka vården utan också för att förebygga psykisk ohälsa, missbruk och allt som kan komma efter en hemsk upplevelse som detta.

Anf. 91 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan, och inte minst för att hon lyfter den. Kring händelser som dessa finns ett stigma att berätta om dem. Det finns många som bär på upplevelser och hemskheter som de inte har vågat berätta om, men de förföljer en hela livet och kan påverka hälsa och möjlighet till utveckling och jobb under resten av livet.

Det är väldigt viktigt att det finns en väl utbyggd vård och omsorg med hjälp att få när man berättar att man är utsatt och behöver hjälp. Det är också viktigt att adekvat hjälp ges.

Vi har två åtgärder i närtid som jag kan berätta om. I en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner har vi med denna del. Man ska arbeta särskilt med detta, och det finns pengar avsatta. Vi har dessutom gett Socialstyrelsen i uppdrag att hjälpa till med kunskapsstöd. Regionerna har alltså särskilt med detta i det avtal som vi har slutit med dem. Sedan har vi också kunskapsstödet från Socialstyrelsen. Detta tillsammans gör att jag hoppas att vi kommer att se en förbättring i år, för det är nödvändigt.

Anf. 92 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Herr talman! Jag vänder mig med min fråga till EU-minister Jessica Rosencrantz, tillika minister för det nordiska samarbetet.

Vid den senaste sessionen i Nordiska rådet, på temat fred och säkerhet i Arktis, togs det fram en rekommendation till regeringarna om att tillsätta en nordisk försvars- och säkerhetskommision där folkvalda företrädare från parlamenten skulle ingå för att främja och stärka förankringen i människors vardag.

Nu nås vi av beskedet att de nordiska regeringarna väljer att avvisa Nordiska rådets beslut om en försvars- och säkerhetskommision. Det hänvisas till regeringarnas forum, såsom Nordefco och det nordisk-baltiska NB8, men dessa samarbeten omfattar inte de folkvalda företrädarna i parlamenten, det vill säga både regeringarna och oppositionen. Det är ju sådant som skapar just samling.

Även om försvars- och säkerhetspolitiken inte uttryckligen nämns i Helsingforsavtalet, som har varit vägledande i flera decennier, finns ett starkt behov av ett forum där man kan fördjupa samarbetet på detta område.

Varför är statsrådet ointresserad av att involvera parlamenten i denna kommission? Finns det inte en potential att stärka den folkliga förankringen?

Anf. 93 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för frågan.

Jag deltog själv i Nordiska rådets session i Reykjavík. En diskussion som vi hade där mynnade sedan ut i en rekommendation från Nordiska rådet om att se över Helsingforsavtalet och vad som kan förändras över tid för de olika parter som ingår i dag. Man skulle även se över vilka områden som Nordiska rådet och det nordiska samarbetet ska behandla.

Vid det möte som jag i går deltog i tillsammans med de nordiska ministrarna fattades beslut om att tillsätta en utredare som ska undersöka de rättsliga och juridiska förutsättningarna för att se över Helsingforsavtalet. Hur påverkar EU-rätten, våra olika grundlagar och folkrätten möjligheten att se över vilka frågor vi ska samarbeta om och vilka länder eller självstyrande områden som ska ingå i samarbetet som fullvärdiga parter?

Nästa steg är att tillsätta en utredning som ska se över detta. Sedan kommer vi att återkomma längre fram.

Tillgången till särsläkemedel

Anf. 94 CHRISTIAN LINDEFJÄRD (SD):

Herr talman! Den 2 januari i år lämnade Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, sin slutrapport om särsläkemedel. Efter två års utredning hade man förväntat sig mer konkreta och kraftfulla förslag för att förbättra tillgången till särsläkemedel. Tyvärr saknas sådana åtgärder i rapporten, vilket är djupt oroande, inte minst för de patienter och familjer som är direkt beroende av dessa livsviktiga läkemedel.

Sverige strävar efter att vara en ledande nation inom life science-sektorn. Vi riskerar att halka efter om vi inte tar krafttag för att förbättra tillgången till läkemedel. Det handlar både om att värna patienternas hälsa och om att säkerställa Sverige som en konkurrenskraftig välfärds- och forskningsnation.

Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att utifrån TLV:s rapport säkerställa en förbättrad tillgång till läkemedel för de patienter som är i störst behov av dem?

Anf. 95 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Ledamotens fråga anknyter till en tidigare fråga.

Jag gör inte samma bedömning som ledamoten. Det besked som TLV gav var inte en fråga *om* utan *att* de tänker börja arbeta på ett annat sätt för att möjliggöra att fler läkemedel vid sällsynta sjukdomar och tillstånd kan inkluderas i läkemedelsförmånen. Jag ser verkligen fram emot deras arbete och att se vilken effekt det får, om de hittar en metod och struktur för detta.

Vi arbetar samtidigt med strategin för sällsynta sjukdomar och tillstånd, som är ett komplement och som är lite bredare och berör andra områden.

Jag håller fullt ut med ledamoten om vikten av att jag får det läkemedel jag behöver för den sjukdom eller det tillstånd jag har. Just det faktum att allt fler läkemedel blir mer precisa och går till en mindre grupp innebär en utmaning för oss alla också ekonomiskt. Kostnaderna ökar ständigt. Det gäller för oss att gemensamt hitta goda lösningar som gör att vi kan få de läkemedel som patienter behöver.

Åtgärder mot vårdköerna

Anf. 96 THOMAS RAGNARSSON (M):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till hälso- och sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson. Vi har under väldigt lång tid sett växande vårdköer, och det är inte värdigt en välfärdsstat som Sverige. Dels innebär det ett stort lidande för de människor som drabbas, dels är det ett stort samhällsekonomiskt problem.

Regeringen har beslutat om en stor satsning för att kapa köerna inom tre områden, och det är väldigt bra. Men jag undrar om fler åtgärder kommer att vidtas i närtid. Och hur kommer man att jobba med frågan på lång sikt?

Anf. 97 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Precis som jag har nämnt tidigare verkar vårdköer ha blivit ett naturligt fenomen, något man nästan räknar med ska vara så. Det är det inte.

Det är jättenödvändigt att vi bryter utvecklingen och tar oss an detta samlad. Dels har vi gett 5,9 miljarder till regionerna för att öka vårdkapaciteten. Det innebär att alla slags operationer och behandlingar ska förbättras. Fler ska få vård i tid. Dels lägger vi till en metod med statliga engångsinsatser vid tre speciella diagnoser för att kunna följa dem och se en rakare koppling mellan utförd operation och betalning. Då kan vi följa vad som händer.

Vi har nämligen lagt miljard efter miljard utan att vi har fått den effekt vi velat. Vi vet heller inte varför det har blivit så eller så. Nu tänker vi följa det hela noggrant och lära av det vi gör så att vi i nästa steg kan bli ännu mer träffsäkra och säkerställa att alla patienter, oavsett var de bor i Sverige, får den vård de behöver.

Prot. 2024/25:78
27 februari

Frågestund

Förebyggande arbete mot otrygghet i skolan

Anf. 98 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Herr talman! Min fråga går till skolminister Lotta Edholm.

Under de senaste veckorna har många tankar gått till Örebro och Campus Risbergska. Det var så många som drabbades – offren, anhöriga, elever, personal samt polis och räddningstjänst. Några frågor som dykt upp efter det akuta skedet är: Vad kan vi göra för att det inte ska hända igen? Hur ska eleverna kunna känna sig trygga i skolan igen? Hur kan detta påverka den psykiska ohälsan, också det en stor oro?

Förra veckan var jag på ett seminarium som anordnats av Sveriges Elevkårer, Sveriges Elevråd och Tim Bergling Foundation, och där talades det just om det förebyggande arbetet och om den ökande otrygghet som elever känner i skolan.

Hur kan vi förbättra det förebyggande arbetet, och hur kan vi stärka elevhälsan så att detta inte händer igen och så att man fortsättningsvis kan känna sig trygg i skolan?

Anf. 99 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr talman! Jag tackar ledamoten för en viktig men också väldigt svår fråga. Den psykiska ohälsan i samhället handlar inte bara om vad skolan gör eller inte gör, utan detta måste ses i ett mycket större sammanhang.

När det gäller skolan har vi tillsatt en elevhälsoutredning. Tanken är att elevhälsan ska återfå sitt vårduppdrag. En del i utredningen handlar också om vikten av att sätta in särskilt stöd tidigt till elever som har olika slags problem, till exempel att de har svårt att lära sig läsa. En del av dessa individer har ju problem på många olika fronter.

Det handlar också om rena säkerhetsfrågor. Skolor ska till exempel kunna se till att obehöriga inte befinner sig där. Men detta är inte bara en fråga för skolan utan även för det övriga samhället.

Tillväxten och konkurrenskraften i EU

Anf. 100 FREDRIK SAWESTÅHL (M):

Herr talman! Min fråga går till EU-minister Jessica Rosencrantz. I EU-kommissionens arbetsprogram för 2025 och framåt, som nyligen har presenterats, är det extra glädjande att kommissionen så starkt prioriterar att stärka tillväxten, stärka den europeiska konkurrenskraften och minska den alltför stora regelbördan, som drabbar företag och därmed också jobb och tillväxt. För oss moderater är detta goda nyheter, och det är helt i linje med vår egen politik och våra egna prioriteringar.

Men nu måste ambitionerna inom EU omsättas i verklig handling. Därför vill jag fråga statsrådet hur den moderatledda regeringen ser på möjligheterna att lyckas med detta arbete och vad Sverige och regeringen prioriterar i arbetet, som är oerhört viktigt för ett bättre Sverige och ett bättre Europa.

Anf. 101 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Tack, ledamoten, för en väldigt viktig fråga! Det är precis som ledamoten säger: EU halkar efter globalt. Vi ser hur mer än 90 procent av världens tillväxt förväntas ske utanför Europa de kommande åren.

Under det svenska ordförandeskapet satte den här regeringen konkurrenskraftsfrågorna högt på dagordningen. Jag skulle också säga att vi har hög trovärdighet. Det är många som tittar på Norden och Sverige som föredömen.

Vi i Europa måste bygga på våra styrkor. Vi har en av världens absolut största hemmamarknader. Vi har god potential till innovation. Nu måste vi se till att det blir enklare att starta och driva företag och att stanna som företag i Europa.

Det handlar om flera delar. Det handlar om att fördjupa och bredda den inre marknaden, förenkla våra regelverk, satsa mer på forskning och innovation, få till en verklig kapitalmarknad och få fram mer fossilfri energi så att våra industrier kan ställa om.

Vi har många nya förslag på bordet. Det gäller att gå från ord till handling, och det driver den här regeringen starkt på för.

Placeringen av utsatta barn och unga

Anf. 102 MALIN HÖGLUND (M):

Herr talman! Min fråga går till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall. Mot bakgrund av den akuta platsbristen inom barn- och ungdomsvården och den växande kriminaliteten bland unga ser vi hur kommunerna kämpar med att säkerställa trygga, långsiktiga placeringar för barn i utsatta situationer. Barn och unga behöver långsiktiga och ändamålsenliga placeringar så att de får den vård och det stöd de behöver – för att skydda dem själva men också för att bryta rekryteringen till den grova kriminaliteten.

Vad gör socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall och regeringen konkret för att möta dessa utmaningar?

Anf. 103 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Tack så mycket, Malin Höglund, för frågan! Precis som ledamoten beskriver är detta en stor utmaning för landets 290 socialtjänster: att man oavsett om man är en stor eller en liten socialtjänst måste ringa runt och säkerställa att man hittar rätt plats för varje ung person.

Medan regeringen nu arbetar med att få en nationell placeringsfunktion på plats är jag oerhört glad över att regeringen har ingått en överenskommelse med SKR om detta. Det ska hjälpa kommuner att hitta rätt placering och göra rätt matchning för varje barn när det gäller placeringsformen. Det är väldigt tydligt att kommuner och stat måste arbeta gemensamt för att kunna säkerställa en hög kvalitet och rätt placeringsform för varje ung person.

Frågestunden var härmed avslutad.

Kammaren beslutade kl. 15.13 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 15.20, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 15.20.

§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 26 februari

TU7 Riksrevisionens rapport om bildandet av Svevia och Infranord

1. utskottet

2. res. 1 (S)

3. res. 2 (V)

4. res. 3 (C)

5. res. 4 (MP)

Förberedande votering 1:

20 för res. 3

14 för res. 4

262 avstod

53 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Förberedande votering 2:

19 för res. 2

20 för res. 3

257 avstod

53 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Förberedande votering 3:

94 för res. 1

20 för res. 3

182 avstod

53 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

149 för utskottet

94 för res. 1

53 avstod

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 62 SD, 60 M, 14 KD, 12 L, 1 -

För res. 1: 93 S, 1 -

Avstod: 19 V, 20 C, 14 MP

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 4 MP, 4 L

**SfU12 Ny ordning för prövning av ärenden som rör statligt person-
skadeskydd**

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU13 Pensioner

Punkt 1 (Pensionssystemet)

1. utskottet
2. res. (C, MP)

Votering:

262 för utskottet

34 för res.

53 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 62 SD, 60 M, 19 V, 14 KD, 12 L, 2 -

För res.: 20 C, 14 MP

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 4 MP, 4 L

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU14 Socialavgifter

Punkt 1 (Socialavgifter)

1. utskottet
2. res. 2 (C)

Votering:

211 för utskottet

21 för res. 2

63 avstod

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 60 M, 18 V, 14 KD, 13 MP, 12 L, 1 -

För res. 2: 1 V, 20 C

Avstod: 62 SD, 1 -

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 5 MP, 4 L

Vasiliki Tsouplaki (V) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 2 (Undantag från avgiftsskyldighet)

1. utskottet
2. res. 3 (SD)
3. res. 4 (MP)

Förberedande votering:

62 för res. 3

32 för res. 4

201 avstod

54 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Huvudvotering:
199 för utskottet
64 för res. 3

32 avstod

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 60 M, 18 V, 1 C, 14 KD, 12 L, 1 -

För res. 3: 62 SD, 1 V, 1 -

Avstod: 19 C, 13 MP

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 5 MP, 4 L

Prot. 2024/25:78

27 februari

SfU15 Arbetskraftsinvandring

Punkt 1 (Arbetsmarknadsprövning)

1. utskottet

2. res. 1 (S, V)

Votering:

182 för utskottet

113 för res. 1

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 62 SD, 60 M, 20 C, 14 KD, 13 MP, 12 L, 1 -

För res. 1: 93 S, 19 V, 1 -

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 5 MP, 4 L

Punkt 2 (Försörjnings- och lönekrav)

1. utskottet

2. res. 2 (V, C, MP)

Votering:

242 för utskottet

53 för res. 2

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 S, 62 SD, 60 M, 14 KD, 12 L, 1 -

För res. 2: 19 V, 20 C, 13 MP, 1 -

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 5 MP, 4 L

Punkt 3 (Åtgärder för att förhindra utnyttjande och missbruk)

1. utskottet

2. res. 6 (MP)

Votering:

149 för utskottet

13 för res. 6

132 avstod

55 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 62 SD, 60 M, 14 KD, 12 L, 1 -

För res. 6: 13 MP

Avstod: 93 S, 19 V, 20 C

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 5 MP, 4 L, 1 -

Punkt 4 (Skadestånd till arbetskraftsinvandrare)

1. utskottet

2. res. 7 (S, V, MP)

Votering:

169 för utskottet

126 för res. 7

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 62 SD, 60 M, 20 C, 14 KD, 12 L, 1 -

För res. 7: 93 S, 19 V, 13 MP, 1 -

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 5 MP, 4 L

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 11 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU16 Riksrevisionens rapport om statens tillsyn för att motverka penningtvätt

Punkt 1 (Ökad tillsyn för att motverka penningtvätt)

1. utskottet

2. res. 1 (S, V, MP)

Votering:

169 för utskottet

126 för res. 1

54 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 62 SD, 60 M, 20 C, 14 KD, 12 L, 1 -

För res. 1: 93 S, 19 V, 13 MP, 1 -

Frånvarande: 13 S, 10 SD, 8 M, 5 V, 4 C, 5 KD, 5 MP, 4 L

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU10 Riksrevisionens rapport om fastställande av identitet vid statliga myndigheter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Anf. 104 VASILIKI TSOUPLAKI (V):

Fru talman! Idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse med sina runt 3 miljoner medlemmar och ofattbara 750 000, ungefär, ideella ledare. Varje dag, året runt, tränar nästan 145 000 barn och ungdomar i en idrottsförening någonstans i Sverige. Idrotten är en viktig del av samhällsgemenskapen. Den ger människor en känsla av sammanhang och kamratskap. Samtidigt främjas förstås folkhälsan.

Vänsterpartiet har länge lyft problemen med en ökad ojämlikhet när det gäller barns och ungdomars tillgång till idrottsutövande. Det framgår av Centrum för idrottsforskningens årliga uppföljning att barn med högskoleutbildade föräldrar idrottar i mycket högre utsträckning än barn till föräldrar med bara gymnasieutbildning. Barn till ensamstående idrottar i mindre utsträckning än barn till sammanboende föräldrar. I statistiken kan man se att tjejer med utländsk bakgrund idrottar minst av alla. Det är också så att alltför många lämnar idrotten alltför tidigt. Redan vid elvaårsåldern börjar kurvan gå ned. Vid elvaårsåldern deltar flest barn. Sedan sjunker medlemskurvan för idrottsföreningarna kraftigt.

Ett av skälen till att det ser ut så är kostnaderna. Det är bara en av anledningarna – det kan finnas fler – men en väldigt viktig anledning. Det vi ser, och som nämndes tidigare i debatten, är att barns och ungdomars deltagande i idrott har blivit en klassfråga. Det påverkar både rätten till en meningsfull fritid och rätten till fysisk och psykisk hälsa. Den psykiska ohälsan, liksom andelen överviktiga barn och ungdomar, har ökat avsevärt de senaste decennierna. Det finns en tydlig koppling mellan låg socioekonomisk status och ohälsa.

Fru talman! Riksidrottsförbundet rapporterar att det i genomsnitt har blivit 68 procent dyrare med barns och ungdomars idrottande sedan 2009. Det är glädjande att regeringen nu säger att man vill borra ytterligare i den frågan och att man har gett uppdrag för mer forskning. Men en sak som går att tyda redan i de föreliggande rapporterna är att idrottsföreningarna själva faktiskt kan påverka den här utvecklingen. Det framgår att man i föreningarna behöver jobba med attityderna till kostnadsökningarna. I dag fyller många klubbar sina lag och aktiviteter oavsett prislapp, och då finns det kanske ingen anledning att ompröva upplägg för resor, läger, klädköp och så vidare. Därför behövs det en medvetenhet om att många i dag stängs ute och att det faktiskt går emot grunderna för idrottsrörelsen. Det kan inte vara ambitionsnivån hos de mest resursstarka föräldrarna som avgör ambitionsnivån i klubben.

Fru talman! För Vänsterpartiet är det angeläget att vi minskar de växande klyftorna bland barn och unga när det gäller meningsfull fritid och hälsa. Vi har hoppats att det av regeringen aviserade fritidskortet, som vi redan har pratat en del om i dagens debatt, skulle kunna underlätta för ett stort antal barn att ha råd med en meningsfull fritidssysselsättning. Men vi är oroade över hur stora kostnaderna blir för administration och genomförande, så det är klart att frågan väcks om det hade kunnat gå att stötta familjerna i deras ekonomiska situation på ett bättre och effektivare sätt.

En annan källa till oro kring genomförandet av fritidskortet handlar om bristen på lokaler. I den frågan släpar regeringen tyvärr benen efter sig. De hoppas kunna komma undan investeringar genom att hitta outnyttjade

Idrott och friluftsliv

idrottshallar på skolorna, till exempel. Det går säkert att få loss lite fler halltider genom en sådan översyn, men det behövs också andra insatser.

Den förra regeringen beredde vägen för en lokal- och anläggningsfond, som till exempel Angelika Bengtsson talade om tidigare. Nu finns faktiskt Center för idrotts- och friluftsanläggningar på plats, som kan förmedla kunskap om anläggningar. Men de har inte fått i uppdrag av regeringen att ge råd till föreningar och kommuner. De har inte heller några investeringsmedel som skulle kunna fungera som smörjmedel, på det sätt som den danska förlagan har. Jag tycker att det är väldigt synd att någonting som fungerar så bra i vårt grannland Danmark inte riktigt har kommit på plats än. Detta har ju förespråkats över blockgränserna. Vi saknar nu de här två viktiga pusselbitarna.

Jag kan se i dagens betänkande att regeringen i stället har lagt ut ett nytt uppdrag, på Boverket den här gången. Det framgår att de ska göra ungefär samma saker som det som Center för idrotts- och friluftsanläggningar redan har fått i uppdrag att göra. Jag tycker att det här spretar. Vi behöver faktiskt komma till handling nu.

Ytterligare ett hinder för fritidskortets framgång är svårigheten att få tag på lärare och ledare – lärare i kulturskolan, till exempel, och ledare inom idrotten och friluftslivet – som gör att man kan ta emot en större tillströmning av barn. Det räcker alltså inte att bara hjälpa till med avgifterna om man inte planerar för hela kedjan.

Just nu, med det läge som är, ser det ut som att vi löper stor risk att det här systemet bara kommer att subventionera avgifterna för de barn som redan har en plats i fritidsaktiviteterna och inte bli det positiva tillskott som innebär att fler får möjlighet.

Det är också så, fru talman, att många av dem som inte deltar i organiserad idrott i dag bor i idrottssvaga områden. Där behövs det resurser för att stärka föreningsstrukturen, så att det över huvud taget finns en fungerande mottagande förening. Den satsning på 100 miljoner som regeringen gör är inte tillräcklig, om man ser till antalet kommuner i vårt land och hur många olika idrotter som ska dela på de pengarna. Därför fanns det i vår skuggbudget 225 miljoner mer än i regeringens satsning.

Fru talman! När det gäller friluftslivsföreningar är utmaningarna delvis andra. De har ett stort antal utövare men betydligt lägre anslag än idrottsföreningarna. De har därför inte kunnat bygga upp samma administrativa stöd, och det blir svårare att exempelvis ta emot en satsning som fritidskortet.

Även här råder brist på ledare, men det är inte alltid brist på engagemang som sätter stopp. Jag tror att det var Miljöpartiet som lyfte exemplet att Friluftsrådet bara har kunnat utbilda 250 av de närmare 2 500 som vill bli ledare. Det finns alltså stora möjligheter att ta emot fler unga, då man till exempel inte har samma problem med platsbrist som idrotten. Därför tycker Vänsterpartiet att vi borde pytsa in lite extra stöd, och vi har 10 miljoner mer än regeringen till friluftsanslag.

Fru talman! Även om det inte är brist på halltider för friluftslivet finns det andra hinder för tillgängligheten. Det finns nu en stark kritik mot de neddragningar som regeringen och Sverigedemokraterna har gjort inom naturvården, som har försvårat underhåll av leder och anläggningar i skog och mark.

Nu behöver vi tyvärr också bevaka hur regeringens förslag om försämringar i strandskyddet kan påverka allmänhetens tillgång till både vatten och stränder. En stark allemansrätt är en förutsättning för såväl det organiserade friluftslivet som för enskildas möjligheter att röra sig fritt i naturen.

Fru talman! Under den sista delen av mitt anförande vill jag tala om ett problem. Det är ovärdigt ett välfärdsland som Sverige att personer med en funktionsnedsättning fortfarande har svårt att ta del av föreningslivet på samma sätt som andra. Ohälsa är nästan tio gånger vanligare bland personer med funktionsnedsättning jämfört med befolkningen i övrigt, enligt Folkhälsomyndigheten. Vänsterpartiet ser därför ett stort behov av att stärka möjligheterna till idrottande för personer med funktionsnedsättning.

I dag finns en hel del hinder. Det kan handla om rent fysiska hinder i form av idrottsanläggningar som inte är anpassade, eller så bor man på en ort där det saknas organiserad föreningsidrott inom parasportgrenar. Den försämrade rätten till assistans sätter också käppar i hjulet för dem som behöver stöd för att kunna utöva sin idrott, och för den som bor på ett särskilt boende kan det till exempel vara låg bemanning som skapar problem som gör att man inte kan ta sig iväg. Dessutom är flera av sporterna väldigt kostnadskrävande. Det behövs med andra ord insatser på flera olika områden och inblandning av såväl stat som kommuner och föreningsliv.

Vi ser att allt talar för att parasportens ekonomi behöver stärkas. I dag finns inga särskilda medel avsatta från statens sida för parasport, men runt 3 procent av stödet beräknas gå dit. Parasporter finns inom ett stort antal specialidrottsförbund, och det kan inledningsvis krävas lite extra resurser när man startar upp nya grupper och särskilda anpassningar för att kunna inkludera fler. Man kan exempelvis behöva ha mindre grupper och fler ledare.

I Vänsterpartiets budgetförslag fanns 175 miljoner i ett särskilt riktat stöd till parasporten, och vi skulle hoppas att fler partier kan ställa sig bakom en sådan inriktning.

Avslutningsvis: Idrottsutrustning kostar väldigt mycket, och det gäller förstås för hela idrottslivet. Parasportens utrustning är dock extra dyr, och det gör att privatekonomin blir mycket mer avgörande. Samtidigt vet vi att personer med funktionsnedsättning har en svag ställning på arbetsmarknaden och låga ersättningar samt att familjer med barn som har en funktionsnedsättning generellt sett har svagare ekonomi.

Riksidrottsförbundet har i dag ett riktat stöd till föreningar som köper in parasportutrustning, men Vänsterpartiet menar att det inte är tillräckligt. Vi vill därför se att en utredning genomförs i syfte att stänga det ekonomiska gapet mellan idrottare med funktionsnedsättning och dem utan.

Därför yrkar jag bifall till reservation 8.
(Applåder)

Anf. 105 ANNE-LI SJÖLUND (C):

Fru talman! Idrott och friluftsliv är en av de starkaste krafter vi har för att bygga ett hälsosamt och sammanhållet samhälle. Det handlar om fysisk aktivitet, folkhälsa och glädje men också om gemenskap, inkludering och framtidstro.

Det är mötesplatser för barn och unga där de får växa, där nyanlända hittar in i samhället och där äldre kan hålla sig aktiva. Det är engagemang, föreningsliv och tusentals ideella krafter som varje dag gör skillnad. Från

små lokala idrottsföreningar till världscuptävlingar – idrotten förenar människor över generationer, bakgrunder och geografiska gränser.

Men vi står också inför stora utmaningar. Svenska barn och unga rör sig allt mindre. Studier visar att barns motorik försämrats kraftigt. Att kunna göra en kullerbytta eller hoppa på ett ben borde vara en självklarhet, men för många barn är det inte det. Det är därför ett viktigt initiativ som Svenska Gymnastikförbundet tar. De utbildar nu idrottslärare över hela landet för att stärka barns grundmotorik och rörelseglädje. Det är ett initiativ som borde få ännu större stöd och uppmärksamhet.

Men vi behöver göra mycket mer. Trösklarna till föreningslivet måste vara låga så att fler hittar en fritidsaktivitet de trivs med. Här spelar våra idrotts- och friluftslivsföreningar en ovärderlig roll. Vi ser det i projekt som Idrottsklivet, där föreningar i utsatta områden får stöd för att nå fler barn och unga. Vi ser det i parasportföreningar, som arbetar för att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna idrotta på sina egna villkor. Vi ser det i initiativ som Häng med oss ut inom friluftslivsrörelsen. Vi ser det i lokala eldsjälar som lägger ned hundratals timmar på att spåra skidspår och hålla fotbollsplaner öppna. Genom lokala initiativ ges fler chansen att delta och hitta en idrott som de trivs med.

Fru talman! Idrotten är en kraft som skapar både bredd och elit. Det är en plats för alla, från dem som vill springa ett varv runt kvarteret till dem som drömmer om OS-medaljer. Men vi måste se till att förutsättningarna finns.

Parasporten måste stärkas. Ingen ska behöva kämpa extra bara för att få delta i idrott. I dag möter många personer med funktionsnedsättning höga trösklar. Färdtjänst godkänns inte alltid i idrottssammanhang, ledsagning beviljas inte och anpassade idrottsanläggningar och utbildade ledare saknas. Tillgången till fritidshjälpmedel är ojämlik, och många elitidrottare inom parasport har dessutom osäkra ekonomiska villkor. Vi behöver alltså undanröja både praktiska och strukturella hinder. Alla ska ha rätt att delta i idrott på sina egna villkor. Idrott ska vara för alla.

Parasport är idrott för personer med rörelsenedsättning, synnedsättning eller intellektuell funktionsnedsättning. Den senare har sitt eget OS, Special Olympics. Det är ett OS där idrottsglädje betyder mycket mer än medaljer. Snart är det dags igen för världens största breddidrottstävling, där 1 500 idrottare från hela världen tävlar i vinterspelen i Turin. Sverige skickar 25 idrottare, och för många blir det livets allra största äventyr. Jag önskar Sverigelaget ett stort lycka till i Turin och hoppas att alla inspireras av deras glädje, kämparanda och idrottsgemenskap.

Fru talman! Elitidrottare behöver bättre ekonomiska förutsättningar. Det ska vara möjligt att satsa på en idrottskarriär utan att behöva leva på sina föräldrar eller hoppa mellan osäkra jobb. Vi behöver se över möjligheten till studiestöd, förbättrade försäkringar och andra trygghetssystem som gör det möjligt att kombinera idrott med utbildning och arbete på ett hållbart sätt.

Svensk idrott håller hög nivå, men vi måste skapa förutsättningar för våra idrottare att kunna prestera på topp utan att behöva oroa sig för ekonomin. Låt oss bygga ett system som gör det möjligt att satsa på elitidrott och samtidigt ha en trygg framtid!

Idrott handlar också om engagemang och upplevelser, och där spelar stora idrottsevenemang en viktig roll. När världscuptävlingar i skidskytte

arrangeras i Östersund, när Vätternrundan lockar cyklister från hela världen och när Göteborg Horse Show samlar över 350 volontärer ser vi den kraft som idrotten har.

I år har vi mycket att se fram emot på hemmaplan. Vi har redan hunnit följa VM i rally och världscupen i skidor, och nu under vår pågående debatt har Jonna Sundling tagit VM-guld i sprinten. Stort grattis till henne!

Vi fortsätter året med ishockey-VM, Finnkampens hundraårsjubileum, VM i bandy och VM i frisbeesport – det var ett axplock. Det är som en gottepåse för alla idrottsälskare.

Internationella idrottsarrangemang stärker idrotten, samlar Sverige och sprider glädje långt utanför arenorna. De skapar jobb och möten mellan människor och bidrar till en levande och hållbar utveckling.

Fru talman! Vi i Centerpartiet ser idrotten och friluftslivet som en enorm resurs. Vi ser stora möjligheter att bidra till politiska mål såsom en levande landsbygd, ökad trygghet, jämlikhet och jämställdhet, minskad ofrivillig ensamhet bland äldre, bättre integration och folkhälsa. Här är det politikens ansvar att skapa rätt förutsättningar. Vi måste riva hinder, inte styra. Centerpartiet vill sänka trösklarna för friluftslivet så att fler får möjlighet att upptäcka naturens kraft för både hälsa och beredskap.

Tänk er en vårkväll på en liten ort. Fotbollsplanen fylls av barn som springer efter bollen, skrattar och ropar. Några kilometer bort rör sig en grupp vandrare genom skogen och njuter av tystnaden och den friska luften. På en annan plats kämpar en paracyklist i en backe, fokuserad och målmedveten. Det är tre olika sätt att röra sig men med samma grundläggande värden: rörelseglädje och gemenskap.

Idrott och friluftsliv är bland de bästa investeringar vi kan göra för hälsan, samhället och framtiden. Det handlar inte bara om tävling och prestation utan om att ge fler möjligheten att hitta sin plats, oavsett var man bor och vilka förutsättningar man har. För vissa är det föreningslivet, för andra är det naturens lugn. Det viktiga är att möjligheterna finns för alla.

I en tid då den psykiska ohälsan ökar, där stillasittandet blir en allt större utmaning och allt fler unga lämnar föreningsidrotten måste vi göra mer för att sänka trösklarna. Idrott och friluftsliv kompletterar varandra och kan skapa rörelseglädje utan krav.

Fru talman! Låt oss se till att fler får chansen att röra på sig, tävla, leka och drömma på sina egna villkor! Med det yrkar jag bifall till Centerpartiets reservation 9.

(Applåder)

Anf. 106 DANIEL LÖNN (SD):

Fru talman! Inledningsvis kan jag konstatera att Sverigedemokraterna har många viktiga reservationer i det här betänkandet. Vi står givetvis bakom samtliga. Min partikollega Angelika Bengtsson har redan yrkat bifall till reservation 11, varför jag för att vinna tid väljer att nöja mig med det. Jag kommer under mitt anförande att koncentrera mig på Sverigedemokraternas motion om matchfixning och straffskärpningar, mer konkret yrkande 3 och 5, som återfinns i reservation 13 i betänkandet.

Fru talman! De senaste åren har uppgifter om att matchfixning förekommer i såväl svenska som internationella idrottssammanhang avlöst varandra. Ett flertal åtgärder har genomförts, och Riksidrottsförbundet har

satsat stora resurser för att upplysa idrotten om problemet och tagit krafttag kring den problematik som finns.

Riksidrottsförbundet fattade i maj 2015 beslut om ett särskilt reglemente där maxstraffet är upp till tio års avstängning från all organiserad idrottsverksamhet för en person som aktivt medverkat i vadhållning och/eller manipulation. En förening ska också kunna dömas till böter på upp till 500 000 kronor.

I Tidöavtalet har vi varit pådrivande i frågan om sekretessen mellan myndigheter. En ny huvudregel i sekretesslagstiftningen är att all relevant information ska delas med brottsbekämpande myndigheter för att bekämpa brott. Den lagändringen kommer att underlätta för de brottsbekämpande myndigheterna i arbetet mot matchfixning.

Fru talman! Matchfixning är ett stort hot mot den svenska idrottens legitimitet. Vi observerar redan hur problemet överförs till fler sporter och lägre divisioner. Det är en utveckling som måste stoppas. Därför är det direkt nödvändigt att en bredare utbildningsinsats riktas mot idrottsföreningar och deras idrottsledare.

Det finns i dag flera expertaktörer med djupgående kunskaper kring matchfixning. Den kunskapen måste också nå ut till våra föreningsaktiva. Förtroendet för idrotten får inte utnyttjas av kriminella nätverk vars enda egentliga drivkraft är att förvandla sporten till en arena för penningtvätt och annan ekonomisk brottslighet. Därför är det av största vikt att berörda myndigheter och organisationer bistår Riksidrottsförbundet med att utbilda idrottsföreningar och idrottsledare om matchfixning.

Fru talman! I regeringens proposition 2022/23:33 gjordes bedömningen att Spelinspektionen inte skulle få möjligheten att stoppa spel på matcher där misstanke om matchfixning finns. Enligt regeringen skulle en möjlighet för Spelinspektionen att meddela förbud mot att tillhandahålla spel på ett visst spelobjekt vara förenat med liknande problem som den möjlighet att använda sig av beslut om villkorsändringar som finns redan i dag.

Ett beslut om förbud mot att tillhandahålla spel på ett visst spelobjekt som riktas till alla nuvarande och eventuellt tillkommande licenshavare skulle utgöra ett normbeslut, alltså ett beslut om föreskrifter enligt 8 kap. regeringsformen. Normbeslut karakteriseras av att de i princip är bindande för myndigheter och enskilda och av att de inte avser bara ett konkret fall utan har en generell tillämpbarhet.

Även om regeringens överväganden är fullt förståeliga finns det skäl, menar vi, att utreda frågan ytterligare. Frågan om matchfixning är komplex. Exempelvis kan spelare känna sig tvungna att delta på grund av hot eller våld från kriminella aktörer som ofta är inblandade i just matchfixning. För att bekämpa den typen av brottslighet behövs därför inte bara utbildning och polisiära resurser utan också praktiska verktyg för att förhindra att kriminella tjänar och/eller tvättar pengar genom spel. Ett sätt att försvåra för kriminella att använda sport och vadslagning som verktyg för sin kriminalitet är att införa spelstopp på matcher där det föreligger misstanke om matchfixning.

Fru talman! Avslutningsvis kan jag konstatera att matchfixning inte bara hotar den svenska idrottens legitimitet. Den undergräver förtroendet för våra svenska institutioner. Genom straffskärpningar och utbildnings-

insatser tar vi viktiga steg för att utrota de kriminella nätverken som vill utnyttja vårt idrottsliv för egen vinning.

Sverigedemokraterna tolererar inte någon form av manipulation. Vi värnar om idrottens legitimitet, och vi står enade i kampen för ett idrottsliv utan kriminell påverkan.

(Applåder)

I detta anförande instämde Jonas Andersson och Rasmus Giertz (båda SD).

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 12 mars.)

Prot. 2024/25:78

27 februari

Idrott och friluftsliv

§ 13 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Redogörelse

2024/25:OSSE1 Redogörelse för verksamheten i riksdagens delegation till OSSE:s parlamentariska församling 2024

EU-dokument

COM(2025) 30 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén SAMT Regionkommittén En konkurrenskraftskompass för EU

§ 14 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 26 februari

2024/25:455 Mångkultur i Sverige

av Tobias Andersson (SD)

till statsrådet Johan Forssell (M)

2024/25:456 Granskning av insatsen Steg till arbete

av Jonathan Svensson (S)

till arbetsmarknads- och integrationsminister Mats Persson (L)

2024/25:457 Vården för ätstörningar

av Sanna Backeskog (S)

till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2024/25:458 Regeringens hantering av ökande matpriser

av Mikael Damberg (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2024/25:459 Isbrytning

av Isak From (S)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2024/25:460 Nedläggning av statliga servicekontor i Östergötland

av Eva Lindh (S)

till statsrådet Erik Slottnér (KD)

2024/25:461 Utvecklingen på Västbanken

av *Ola Möller* (S)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:462 Stängning av servicekontor

av *Peder Björk* (S)

till statsrådet Erik Slottner (KD)

2024/25:463 Användande av AI för att motverka fusk i välfärden

av *Mikael Damberg* (S)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

§ 15 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 26 februari

2024/25:839 Tillgången till barn- och ungdomspsykiatrisk vård

av *Sanna Backeskog* (S)

till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2024/25:840 Sjöfartsverkets neddragningar

av *Per-Arne Håkansson* (S)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2024/25:841 EU-kommissionen och elstödet

av *Erik Hellsborn* (SD)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:842 Stöd till och finansiering av långsiktigt ekonomiskt hållbar myggbekämpning

av *Lena Johansson* (S)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:843 Incitamentspengar till kommuner med vindkraft

av *Åsa Eriksson* (S)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:844 Nordiskt pantsystem

av *Johan Andersson* (S)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 26 februari

2024/25:791 Sveriges ansvar i de värsta humanitära kriserna

av *Olle Thorell* (S)

till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:793 Sveriges insatser för att lindra den humanitära krisen och främja hållbar fred i Sudan

av *Olle Thorell* (S)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:792 Försäljningen av Lernia
av *Marianne Fundahn* (S)
till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

Prot. 2024/25:78
27 februari

2024/25:797 Avgiftsfri ledsagning
av *Karin Sundin* (S)
till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

2024/25:796 Juktans pumpkraftverk
av *Isak From* (S)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:795 Sekretesslagstiftningen efter införande av flödesbaserad kapacitetsberäkning

av *Monica Haider* (S)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:794 Nedskärningar inom musiken
av *Tomas Eneroth* (S)

till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

2024/25:798 Vattenkraften i södra Sverige ur landsbygds- och industriutvecklingsperspektiv

av *Per-Arne Håkansson* (S)
till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:800 Hat och hot mot samer

av *Jessica Wetterling* (V)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:801 Kinesisk AI-tjänst inom svensk statsförvaltning
av *Björn Söder* (SD)

till försvarsminister Pål Jonson (M)

2024/25:821 Cybersäkerhet inom svenska myndigheter

av *Markus Wiechel* (SD)

till försvarsminister Pål Jonson (M)

2024/25:802 Regeringens hållning till feministisk utrikespolitik

av *Olle Thorell* (S)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:799 Stöd till den ryska oppositionen

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:803 Fredsförhandlingar om Ukraina och den svenska hållningen

av *Azra Muranovic* (S)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:804 Civilsamhällets lotterier

av *Rickard Nordin* (C)

till statsrådet Niklas Wykman (M)

2024/25:807 Främjande av utvecklad svensk avfallssortering

av *Johan Löfstrand* (S)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:805 Taiwans deltagande i WHA

av *Åsa Eriksson* (S)

till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:806 Uttalande om Riksarkivet i Östersund
av *Kalle Olsson* (S)
till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

2024/25:808 Statspartsmöte om kärnvapen
av *Laila Naraghi* (S)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:810 Mediefriheten i Azerbajdzjan
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:811 Sjukhuskökens roll vid höjd beredskap
av *Adrian Magnusson* (S)
till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2024/25:812 Terrorklassning av IRGC
av *Nima Gholam Ali Pour* (SD)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:822 Skolelevers könsbundna yrkesval
av *Jessica Stegrud* (SD)
till statsrådet Lotta Edholm (L)

2024/25:823 Könsskillnader i yrkesval
av *Jessica Stegrud* (SD)
till statsrådet Lotta Edholm (L)

2024/25:824 Styrning av elevers utbildnings- och yrkesval baserat på kön
av *Jessica Stegrud* (SD)
till statsrådet Lotta Edholm (L)

2024/25:814 Nyföddhetsscreening för cystisk fibros
av *Anders W Jonsson* (C)
till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2024/25:815 HPV-vaccinationer
av *Anders W Jonsson* (C)
till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2024/25:825 Polisstationen i Hallstavik
av *Mathias Tegnér* (S)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:819 Ökad kompetens inom socialtjänsten
av *Angelica Lundberg* (SD)
till statsrådet Camilla Waltersson Grönvall (M)

2024/25:816 Framtagande av föreskrifter för gårdsförsäljning
av *Christofer Bergenblock* (C)
till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2024/25:817 Handläggningstider för bostadsbidrag
av *Isabell Mixter* (V)
till statsrådet Anna Tenje (M)

2024/25:820 Månadsavstämning i bostadsbidraget
av *Isabell Mixter* (V)
till statsrådet Anna Tenje (M)

2024/25:818 Effekter av slopat strandskydd
av *Emma Nohrén* (MP)
till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

Sammanträdet leddes
av andre vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.55,
av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.13 och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Avsägelse.....	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval	1
§ 3 Meddelande om återrapportering från extra möte i Europeiska rådet.....	1
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 6 Riksrevisionens rapport om statens tillsyn för att motverka penningtvätt	3
Finansutskottets betänkande 2024/25:FiU16	3
Anf. 1 JAN ERICSON (M)	3
Anf. 2 BJÖRN WIECHEL (S)	4
(Beslut fattades under § 11.)	6
§ 7 Riksrevisionens rapport om fastställande av identitet vid statliga myndigheter	6
Skatteutskottets betänkande 2024/25:SkU10	6
Anf. 3 KALLE OLSSON (S)	6
Anf. 4 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik.....	7
Anf. 5 KALLE OLSSON (S) replik.....	8
Anf. 6 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik.....	8
Anf. 7 KALLE OLSSON (S) replik.....	8
Anf. 8 MARKUS WIECHEL (SD).....	9
Anf. 9 FREDRIK AHLSTEDT (M).....	10
Anf. 10 KALLE OLSSON (S) replik.....	12
Anf. 11 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik.....	12
Anf. 12 KALLE OLSSON (S) replik.....	12
Anf. 13 FREDRIK AHLSTEDT (M) replik.....	13
(Beslut fattades under § 11.)	13
§ 8 Idrott och friluftsliv	13
Kulturutskottets betänkande 2024/25:KrU3	13
Anf. 14 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M).....	13
Anf. 15 MATS BERGLUND (MP) replik	16
Anf. 16 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik	17
Anf. 17 MATS BERGLUND (MP) replik	17
Anf. 18 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik	17
Anf. 19 MATS BERGLUND (MP)	18
Anf. 20 ROLAND UTBULT (KD).....	21
Anf. 21 AZADEH ROJHAN (S) replik	23
Anf. 22 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	23
Anf. 23 AZADEH ROJHAN (S) replik	23
Anf. 24 ROLAND UTBULT (KD) replik.....	24
Anf. 25 AZADEH ROJHAN (S).....	24
Anf. 26 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik	26
Anf. 27 AZADEH ROJHAN (S) replik	27
Anf. 28 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M) replik	27
Anf. 29 AZADEH ROJHAN (S) replik	28
Anf. 30 ANGELIKA BENGTTSSON (SD).....	28
(forts. § 12).....	29

Ajournering	30	Prot. 2024/25:78
Återupptaget sammanträde	30	27 februari
§ 9 Frågestund	30	
Anf. 31 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	30	
<i>Varsel i vården</i>	30	
Anf. 32 KARIN SUNDIN (S)	30	
Anf. 33 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	30	
Anf. 34 KARIN SUNDIN (S)	31	
Anf. 35 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	31	
<i>Patienter från Gaza</i>	31	
Anf. 36 LEONID YURKOVSKIY (SD)	31	
Anf. 37 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	31	
Anf. 38 LEONID YURKOVSKIY (SD)	32	
Anf. 39 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	32	
<i>Matpriserna</i>	32	
Anf. 40 TONY HADDOU (V)	32	
Anf. 41 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	33	
Anf. 42 TONY HADDOU (V)	33	
Anf. 43 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	33	
<i>Synskadades rätt till ledsagning</i>	33	
Anf. 44 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C).....	33	
Anf. 45 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	34	
Anf. 46 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C).....	34	
Anf. 47 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	34	
<i>Barnets bästa och brottsdömda föräldrar</i>	34	
Anf. 48 MÄRTA STENEVI (MP)	34	
Anf. 49 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	35	
Anf. 50 MÄRTA STENEVI (MP)	35	
Anf. 51 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	35	
<i>Den statliga ungdomsvården</i>	35	
Anf. 52 LUDVIG CEIMERTZ (M).....	35	
Anf. 53 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	36	
Anf. 54 LUDVIG CEIMERTZ (M).....	36	
Anf. 55 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	36	
<i>Vårdköerna</i>	37	
Anf. 56 ROLAND UTBULT (KD)	37	
Anf. 57 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	37	

Anf. 58 ROLAND UTBULT (KD).....	37
Anf. 59 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD).....	37
<i>Gränshinder och ett nordiskt pantsystem</i>	38
Anf. 60 JOHAN ANDERSSON (S).....	38
Anf. 61 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	38
<i>Obssklasser</i>	38
Anf. 62 CLARA ARANDA (SD)	38
Anf. 63 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	39
<i>Hushållens ekonomi och matpriserna</i>	39
Anf. 64 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	39
Anf. 65 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	39
<i>EU-lån för försvar och stöd till Ukraina</i>	40
Anf. 66 ANNA LASSES (C)	40
Anf. 67 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	40
<i>Resurser till skolan</i>	40
Anf. 68 MALTE TÄNGMARK ROOS (MP).....	40
Anf. 69 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	41
<i>Läroplansutredningens förslag</i>	41
Anf. 70 JOSEFIN MALMQVIST (M).....	41
Anf. 71 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	41
<i>Tillgång till akut sjukvård i hela landet</i>	42
Anf. 72 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD)	42
Anf. 73 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD).....	42
<i>Olämpliga personer med lärarlegitimation</i>	42
Anf. 74 AYLIN NOURI (S).....	42
Anf. 75 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	43
<i>Nyrekryteringen till gängen</i>	43
Anf. 76 PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD)	43
Anf. 77 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	43
<i>Läkemedel till personer med sällsynta diagnoser</i>	44
Anf. 78 ANDERS W JONSSON (C)	44
Anf. 79 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD).....	44
<i>Ersättningen till personliga assistenter</i>	45
Anf. 80 NILS SEYE LARSEN (MP).....	45
Anf. 81 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	45
<i>Modernisering av abortlagstiftningen</i>	45
Anf. 82 JOHAN HULTBERG (M)	45
Anf. 83 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD).....	46
<i>Ungdomsvård och organiserad brottslighet</i>	46
Anf. 84 GUSTAF LANTZ (S)	46
Anf. 85 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	46
<i>Nordiskt samarbete mot kabelbrott i Östersjön</i>	47
Anf. 86 ANGELIKA BENGTSSON (SD).....	47

Anf. 87 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	47	Prot. 2024/25:78
<i>Skattebefrielse på förnybara drivmedel</i>	47	27 februari
Anf. 88 RICKARD NORDIN (C)	47	
Anf. 89 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	47	
<i>Traumavård för barn som utsatts för sexuella övergrepp</i>	48	
Anf. 90 MARLÉNE LUND KOPPARKLINT (M).....	48	
Anf. 91 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	48	
<i>En nordisk försvars- och säkerhetskommision</i>	49	
Anf. 92 PER-ARNE HÅKANSSON (S)	49	
Anf. 93 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	49	
<i>Tillgången till särsläkemedel</i>	49	
Anf. 94 CHRISTIAN LINDEFJÄRD (SD).....	49	
Anf. 95 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	50	
<i>Åtgärder mot vårdköerna</i>	50	
Anf. 96 THOMAS RAGNARSSON (M).....	50	
Anf. 97 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	50	
<i>Förebyggande arbete mot otrygghet i skolan</i>	51	
Anf. 98 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	51	
Anf. 99 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L)	51	
<i>Tillväxten och konkurrenskraften i EU</i>	51	
Anf. 100 FREDRIK SAWESTÅHL (M).....	51	
Anf. 101 Statsrådet JESSICA ROSENCRANTZ (M).....	52	
<i>Placeringen av utsatta barn och unga</i>	52	
Anf. 102 MALIN HÖGLUND (M).....	52	
Anf. 103 Statsrådet CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M).....	52	
Ajournering	53	
Återupptaget sammanträde	53	
§ 10 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 26 februari	53	
TU7 Riksrevisionens rapport om bildandet av Svevia och Infranord.....	53	
SfU12 Ny ordning för prövning av ärenden som rör statligt personskadeskydd.....	54	
SfU13 Pensioner	54	
SfU14 Socialavgifter	54	
SfU15 Arbetskraftsinvandring.....	55	
§ 11 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	56	
FiU16 Riksrevisionens rapport om statens tillsyn för att motverka penningtvätt.....	56	
SkU10 Riksrevisionens rapport om fastställande av identitet vid statliga myndigheter	56	
§ 12 (forts. från § 8) Idrott och friluftsliv (forts. KrU3)	57	
Anf. 104 VASILIKI TSOUPLAKI (V).....	57	
Anf. 105 ANNE-LI SJÖLUND (C).....	59	
Anf. 106 DANIEL LÖNN (SD)	61	
(Beslut skulle fattas den 12 mars.).....	63	

§ 13 Bordläggning.....	63
§ 14 Anmälan om interpellationer	63
§ 15 Anmälan om frågor för skriftliga svar	64
§ 16 Anmälan om skriftliga svar på frågor	64
§ 17 Kammaren åtskildes kl. 15.57.	67